Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...майн 1921 оной ...байһаар 21-нэй гарана | № 102 (15725) | 1981 оной майн 2, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

ИЛАЛТА, АМЖАЛТЫН ЗАМААР

Москвагай Улаан талмай дээрэ болоһон Майн нэгэнэй жагсаал

...һайхан һанаатай, газар ...дээрэ эб найрамдал са... бүхы хүнүүдэй этигэл ...түшэг тулгуури боло... манай Эхэ орон хабарай ...үглөөгүүр согтой хүхюу... дүү хүгжэмтэйгөөр нойр... һэридэг юм. Хото горо... һуурин тосхонууд алтан ...хурса гэрэлээр то... Майн нэгэнэй улаан ...уряа лозунгнуу... шэмэглэгдэжэ, бүри за... болоһон шэнгеэр үзэгдэ... Хүдэлмэришэдэй түрүү... маевконуудай түүдэгүүдэй ...туяаһаа бүхы орон соо... сасаран гэрэлтэһэн ...тугүүдай намилзаан олон ...хүн зоной зүрхэ сэдь... урма баяр түрүүлнэ, ...Октябриин дүлөөр со...

...нэгэн — хүдэлмэри... һаналаа нэгэдэлгын ...бүхы дэлхэйн хүн зо... жаргалай түлөө тэм... һайндэр, эб найрамда... амгалан ажалай һайн... мүн. Марксистско-ленин... һургаалнуудай эл... туяагаар толорһон энэ ...гэрэлтэ һайндэр аяар хо... Камчаткаһаа Балтика хү... — Соведүүдэй ороной ...хизаар хүрэтэр, бү... түбинүүд дээгүүр һүр жаб... дабшана.

...бүхэн өөрын онсо ...байдаг гэээшэ. Энэ ...Майн нэгэн онсо гай... үйлэ хэрэгэй — КПСС... XXVI съездын болоһон жэл... ...дэглэгдэжэ байна. Оро... коммунистнуудай хурал... СССР-эй Экономическа ...социальна хүгжэлтын со... дүтэ ойлгосотой, ...удхатай асари ехэ ...тодорхойлон ха... «Коммунизм байгуулха ...манай асари ехэ зорил... — гэжэ нүхэр Л. И. ...партиин XXVI съезд ...тэмдэглээ һэн. Ажалай ...бүхэн, баатар габь... ...туйлалтануудай жэл бү... табан жэл бүхэн бидэ... ...энэ үг зорилгодомнай ...

...түсэбтэ табан жэлые ...гээр, бата найдам... эхилээбди. Партиин ...шиидхэбэринүүдээр ...жэгүүрлэһэн совет ...КПСС-эй дотоодын бо... ...ленинскэ поли... ...һаналтайгаар, һай... арбан нэгэдэхи табан ...ажал дээрэ Эхэ ...һүр хүсые улам ...Түсэбүүд болон ...амжалтатайгаар ...түлөө социалис мү... бүхы орон доторнай ...Табан жэлэй түрүү... ...хубиингаа дааба... ...ноябриин 7 боло... ...дүүргэхые шиидэһэн Мо... үйлэдбэриин түрүүшүү... КПСС-эй XXVI съез... ...делегадуудай үүсхэл эдэб... ...дэмжэгдэбэ. Со... ...ороной һалбаран ...аша туһада ажалай ...туйлалтануудые түйлаһан ...совет хүнүүд эб най... ...ба ажалай гэрэлтэ ...һайндэртэ түрэл пар... Эхэ орондоо элидхэнэ.

...хотын Улаан тал... ...һайндэрэйхеэр гоёон шэ... ...Үбгэн буурал ...хананууд тухай, оро... ...талмай тухай бүхы ...хөөрэгдэһэн шэнгеэр, ...эли мэдээжэ бо... ...шэнгеэр үзэгдэнэ. Зү... ...уулзалга бүхэн ...дурасхаалда, зүр... ...үлэдэг гэээшэ. ...шулуун дэбисхэр дээ... ...дэбисхээрээ, манай ам... ...туйлалтануудай түлөө, ...ороной хүсэн тү... ...түлөө омогорхо... ...сэдьхэлшни хали... ...табан союзна респуб...ликын үнгын һайхан тугууд далбан намилзана. Манай аха дүү арадуудай эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй һүлдэ боложо, намилзан далбана. Кремлиин хананууд дээгүүр Советскэ Союзай гербһээ хоёр тээшээ союзна республиканууудай гербүүд бэхилэгдэнхэй. Маркс, Энгельс болон Ленинэй портредүүдтэй мантан томо панно ГУМ-ай нюур талые шэмэглэнэ. «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн үгэнүүд хүн бүхэнэй харасые татана. Энэмнай «Коммунис партиин манифестын» хуудаһанууд дээрэһээ ажабайдал руу омог дорюунаар алхаһан уряа лозунг мүн. Тэрэ Ажалшадай . уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэртэ Москвагай Кремлиин ханануудай дэргэдэ, элдэб оронуудта, бүхы түбинүүдтэ бүри һүр жабхалантайгаар соностоно бшуу.

Ажалшадай жагсаал улам ойртожо байна. Хэдэхэн минутын үнгэрхэдэ, талмай дээрэ түрүүшын жагсаалнууд үһанай урасхал мэтээр эбхэрэн гаража эхилхэл. Трибунанууд дээрэ — хүндэтэ айлшад. Революциин дүлэнһөө элшэ туяагаар сасарһан һайндэрэй бантнууд ленинскэ партиин ветерануудай, Агуу ехэ Октябриин революцида хабаадагшадай, партийна, совет ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй, элитэ ехэ полководецуудай үбсүүн дээгүүр улайрна. Түрүүшын түсэбтэ табан жэлнүүдэй ударнигууд болон манай үеын ажалай баатарнууд — үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрдэм наукын, литературын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, СССР-эй летчик-космонавтнууд уригдагшадай дунда байна.

Гадаадын олон тоото айлшад — элдэб оронуудай профсоюзай организацинуудай түлөөлэгшэд, эб найрамдалай болон арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө элитэ мэдээжэ тэмсэлшэд энд байна.

Пролетарска интернационализмын ёһо заншалнуудта үнэн сэхэ совет арад амгалан тайбанаар Майн нэгэнэй һайндэрые угтаба. Эдэ ёһо заншалнууд социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй хамтаараа хэжэ байһан барилганууд дээрэ, хүгжэжэ байгаа оронуудта Советскэ Союзай үзүүлдэг туһаламжада, империализм ба колониализмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө, ажалшадай эрхэнүүдэй ба гэрэлтэ һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлшэдые бидэнэй эрид шууд, үнэн сэхээр дэмжэлгэдэ нэбтэрүүлэгдэн бэелүүлэгдэжэ байна. Гадаадын оронуудай профсоюзай ба хүдэлмэришэ хүдэлөөнэй зуу гаран делегаци һайндэртэ хабаадахаяа манай Эхэ ороной ниислэл хотодо ерэбэ.

Улаан талмай хабарай үнгын һайхан сэсэгүүдээр хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлые баясуулна. Коммунис парти болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдые москвагайхид, ниислэл хотын айлшад нэрьемэ, удаан альга ташалгаар, «Ура!» хашхараагаар үнэн зүрхэнһөө амаршалан угтаба. Нүхэд **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, Л. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков** Мавзолейн Түбэй трибунада гараба.

Трибуна дээрэ — совет сэрэгэй элитэ ехэ начальнигууд.

Үглөөнэй 10 час. Кремлиин курантнууд һүр жабхалантайгаар сохибо. Энэнь Соведүүдэй ороной ажабайдалай һүдалай нэгэ жэгдээр, бата найдамтайгаар сохижо байһан юумэдэл үзэгдэнэ.

Улаан талмайе дүүргэһэн хүн зоной дээгүүр улаан тугууд, уряа лозунгнууд далбан намилзана. Эдэнэй тэг дунда, Мавзолейн тушаа урдахана, «Майн 1» гэһэн электрын галаар яларһан мантан томо панно харагдана. Владимир Ильич Ленинэй портрет талмай дээрэ гаража ерэбэ. «Ленинизм — манай туг!» гэһэн бэшэгтэй транспарант харагдана. 1918 оной совет түрүүшын Майн нэгэнһээ хойшо Коммунис парти болон Совет гүрэнэй үндэһэ һууриие табигша ажалша арадтаяа хамта жабхаланта һайндэрые энэ талмай дээрэ тэмдэглэдэг байгаа. Мүнөөшье ашата Ильич бидэнэртэеэ хамта.

«Хоёр гол зорилго: арад зоной аша туһа ба бата эб найрамдалые бидэ урдаа табинабди» — гэһэн нүхэр Л. И. Брежневэй үгэнүүдтэй панно ленинскэ партиин политикын үндэр нангин үг зорилгые элирхэйлэн гаршална.

Партиин XXVI съезд дээрэ найруулагдаһан совет эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр һайшаагдаа. Империализмын, ээрхэг түримхэй бүлэгөөрхидэй ядерна дайнда бэлдэжэ байха үедэ Советскэ Союзай Коммунис парти, СССР уласхоорондын түгшүүрилтэй байдалые һулаарулха бата найдамтай харгы зааба бшуу. Манай орон эб найрамдалта программые залан сэхээр бэелүүлжэ үргэлжэлһөөр.

«Съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэбди!» гэһэн бэшэгтэй транспарант жагсаалшадай дээгүүр харагдана.

Манай социалис гүрэн түби дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахигша боложо, мүндэлэн түрэнхэй. «Советскэ Союзай эб найрамдалта ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой! Эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй XXVI съезд дээрэ найруулагдаһан үүсхэлнүүд бодото дээрээ сүм бэелүүлэгдэг лэ!» — гэжэ уряа лозунгнуудай нэгэн дээрэ уншанабди. Империализмын,, милитаризмын, үһөө хяһаа нэхэлгын харата аашануудта эсэргүү, шахардуу байдалые һулаарулхын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлахын түлөө тэмсэлые шангадхаха уряанууд транспарантнууд дээгүүр бэшэгдэнхэй.

Манай Эхэ ороной ниислэл — Москва хото тухай омог дорюун, согтой хүхюун дуунууд зэдэлнэ. Ажалшадай һайндэрэй жагсаал эхилбэ. Бүхэсоюзна коммунис субботнигто хабаадаһан москвагайхидай ажалай рапортнууд гоё һайхан панно, транспарантнууд дээгүүр бэшэгдэнхэй. Москвагай 6 миллион хүн зон габшагай ажалаараа В. И. Ленинэй түрэһөөр 111 жэлэй ойе тэмдэглэһэн байна. 25,5 миллион түхэриг арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада оруулагдаа.

Улаан тугуудаар бүрхөөгдэһэн ашаанай автомобиль аалиханаар дабшана. Эсэгэ ороной автомобиль бүтээлгын тугшан болохо ЗИЛ-эй хүдэлмэришэд Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй портредүүд жагсаалнууд дээгүүр харагдана.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаже, автозаводой коллектив Майн нэгэнэй жагсаалай манлайда ябаха эрхэдэ хүртэһэн байгаа. Арбадахи табан жэлдэ ЗИЛ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта таба дахин удаа дараалан хүртэһэн байха юм. Автозаводойхид түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэһэн, продукциин шанарые дээшэлүүлһэн, үргэн ехэ капитальна барилга хэһэн байна. Түсэбтэ табан жэлнүүдэй түүхэдэ түрүүшынхеэ заводой конвейернүүдһээ 1 миллионһоо олон ашаанай автомобиль бүтээн гаргагдаа. 160 гара миллион түхэригэй продукци табан жэлэй түсэбһөө гадуур гаргагдаа, 7.800 ашаанай машина бүтээгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор автозаводойхидой ажал ябуулгада үндэр сэгнэлтэ үгтэбэ. «Хүдэлмэришэнэй үүсхэлдэ — инженернэ дэмжэлгэ», «Ашаг үрын ба шанарые табан жэлдэ — залуушуулай эдэбхи үүсхэл, зохёон байгуулга» гэһэн автозаводойхидой патриотическа үүсхэлнүүд бүхы орон дотор үргэнөөр дэмжэгдэһэн байна. Тиин мүнөөшье үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнууд һайндэрэй жагсаалай эхиндэ омог дорюунаар алхалдан гараба бшуу. КПСС-эй XXVI съездын делегат, Социалис Ажалай Герой Юлия Титовна Барулина эдэнэй дунда ябана. Тэрэ «1981 оной хубиингаа даабаринуудые ноябриин 7 болотор дүүргэхэ» гэһэн үүсхэл түрүүшүүлэй тоодо гаргаа һэн. Завод соогоо түрүүшүүлэй тоодо орожо, тэрэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүрбэ һарын даабарие дүүргэбэ. Съездын делегадай жэшээе даган, автозаводой 1500 гаран хүдэлмэришэд уялганuудаа болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайдаа мэдээсээ.

Һолонгын долоон үнгөөр толорһон жагсаалшад Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. Эдэмнай домог суута «Трехгоркын» хүдэлмэришэд гээшэ. Утаһа ээрэгшэд Майн нэгэнэй һайндэрые онсо шэнжэтэйгээр, өөһэдынхеэрээ угтадаг заншалтай юм. Эдэнэр КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараһан байна. Утаһа ээрэгшэ Социалис Ажалай Герой Валентина Александровна Погибелева жагсаалай манлайда ябана. Алдарта угай хүдэлмэришэд — Папугинтан, Рубочкинтон, Тихоновтэн эндэ бии. Жагсаалда ябагшадай олонхид залуушуул юм.

Улаан сэсэг бариһан Валентина Симоненкова харагдаба. Арбадахи табан жэл хадаа бүд нэхэгшын ажалай намтарта түрүүшын табан жэл болоһон байгаа. Габэшье тэрэ даабаряа гурбан жэл найман һарын турша соо дүүргэбэ..

Комсомолой габшагай ажал хэрэгүүдэй бүхэсоюзна эстафетын гурбан шатада илажа гарегша Елена Сальникова бүхы район соогоо алдар суудa гаранхай. Мүнөө Елена жэлэйнгээ даабарие ноябриин 7 болотор дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой.

— Үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахые манай ороной эхэнэр хүдэлмэришэн бүхэн оролдодог юм, — гэжэ мастерай туһалагша Вера Дмитриевна Ратникова хөөрэнэ. — Би хоёр үхибүүтэйб. Манай орондо эхэ-эхэнэртэ, үхибүүдтэ айхабтар ехэ анхарал хандуулагдадаг. Шэнэ тогтоол гараа. Энэнь парти, правительствын анхарал оролдолгын шэнэ гэршэ болоно.

Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ электромеханическа заводой коллектив Мавзолейн урдуур жэгдэ алхасаар үнгэрбэ. Гурбан орденто заводой хүдэлмэришэд ехэ амжалтануудые туйлаа. «КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэбди!» гэһэн транспарант холоһоо харагдана. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, новаторнууд, Эхэ оронойнгоо үндэр дээдын хайра шагналнуудта — орден, медальнуудта хүртэгшэд олон. Ленинскэ партиин XXVI съездын делегат, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн В. П. Тихомиров токарьнуудай бригадираар хүдэлдэг юм. Съездын хүдэлмэрилжэ байха үедэ тэрэ заводтоо, түрэл бригададаа нэгэнтэ бэшэ ерэжэ, партийна хуралдаанай хүдэлмэри тухай нүхэдтөө ходо хөөрэдэг байба.

Шэнэ шэнэ жагсаалшад Улаан талмай дээгүүр хойно хойноһоо гарана. С. Орджоникидзиин нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой түлөөлэгшэд дабшана. Табадахи цехэй слесарьнуудэй бригадир, Социалис Ажалай Герой коммунист Владимир Григорьевич Комаровой портредые эдэнэр барижа ябана. Түрүү хүдэлмэришэн мүнөө 1982 оной сентябрь һарын түсэбөөр ажаллана. Партиин XXVI съездын делегат, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат токарь Евгений Пантелеймонович Копьев станок бүтээгшэдэй түрүү зэргэдэ ябана. «Жэлэйнгээ даабарие ноябриин 7 болотор дүүргэхэ» гэһэн тэрэнэй үүсхэлые энэ заводой 450 гаран хүдэлмэришэд халуунаар дэмжээ.

Ленинэй орденто «Большевик» гэжэ кондитерскэ фабрикада бүйлүүлагдан гаргагдаһан эдеэ хоолой амтан зүйлнүүд хүн бүхэнэй дура татадаг юм. Жэл бүри фабрика 170 гаран зүйлэй 70 мянгаһаа дээшэ тонно продукци гаргадаг.

Фабрика 125 жэлэйнгээ ойе февраль һарада тэмдэглээ. Жэжэхэн мастерской байһанаа мүнөөнэй түгэс һайн, үндэр бүтээсэтэ техникээр хангагдаһан томо ехэ предприяти болотороо ургаа. Мүнөө Совет чехословак хани барисаанай бүлгэмэй гэшүүд хамтаараа болоһоор 20 жэлэй ойе коллектив тэмдэглэхэеэ бэлдэжэ байна. КПСС-эй XXV съездын делегат, Ленинэй орденто Клавдия Андреевна Пузакова аха дүү Прагада айлшаар ошожо, мэргэжэл шадабаряа дамжуулһан, ханинарайнгаа дүй дүршэлтэй танилсаһан байха юм.

— Энэ жэлэй Майн нэгэн бидэнэртэ онсо удха шанартай байна, — гэжэ Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, СССР-эй лётчик-космонавт В. Джанибеков хөөрэнэ. — Советскэ Союзай эрхэтэн Юрий Гагаринай замбуулинай дайда соогуур хүн түрэлтэндэ зам нээһэн сагһаа хойшо хорин жэл үнгэрбэ. Тиин мүнөө энэ һайндэртэ бидэ, совет космонавтнууд, иигэжэ мэдүүлнэбди: замбуулинай дайда амгалан байдалда, имагтал амгалан байдалда алба хэхэ ёһотой!

«Эб найрамдал», «Ажал», «Май» — гэһэн үгэнүүдтэй транспарантнууд һайндэрэй жагсаалда хабаадагшад дээгүүр харагдана.

— Совет хүнүүдтэл адли, эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа Португалиин профсоюзай хүдэлөөнэй программын гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно, — гэжэ Португалиин ажалшадай бүгэдэ ниитын конфедерациин секретариадай гэшүүн Карлуш Карвалью хэлэнэ. — США-гай милитарис политика бидэнэй һанаае зобооно. Манай орон дотор энэ политикыень дэмжэдэг хүнүүдэй бии байһаниинь халагламаар. Һайн һанаата бүхы хүнүүдтэл адли, Португалиин ажалшад буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулхын түлөө, шахардуу байдал һулаарулхын түлөө тэмсэнэ.

СССР-эй Наукануудай академиин жагсаал Улаан талмай дээрэ гаража ерэнэ. Ниислэл хотын Октябрьска районой предприятинуудай, эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта эдэнэр дабшана. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Районой эрдэм-шэнжэлгын институдуудай ба предприятинуудай хоорондо эрдэм, техникын харилсаа холбоо тогтоохо тухай 220 договор баталагданхай.

— Манай институт эрдэм, техникын харилсаа холбоо тогтоохо тухай 220 договор баталагданхай.

— Манай институт эрдэм, техникын шэнжэлгэнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ 22 комплексно программын хахадыень бэелүүлхэ юм, — гэжэ лабораторие даагша, физико-математикын эрдэмэй доктор А. А. Борисов хөөрэнэ.

Дайн сэрэгэй аюул түбэгые усадхан зайсуулха шухала гэжэ харуулха зорилготой элдэб оронуудай элитэ мэдээжэ эрдэмтэдэй хабаадалгатай уласхоорондын нэрэ хүндэтэй комитедые байгуулха гэһэн нүхэр Л. И. Брежневэй дурадхалые бидэ, совет эрдэмтэд халуунаар дэмжэнэбди.

Ороной хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые һурган бэлдэлгын гол гуламта болохо Москвагай К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академиин студентнэр болон багшанар алтан залаата арбай тарягаар надхаһан панно барижа ябана. Арбадахи табан жэлэй үедэ эндэхи һуралсалай ба научна лабораторинууд мүнөөнэй шэнэ түхеэрэлгэнүүдые абаһан байха юм. Иигэжэ академи һуралсалай-эрдэм наукын томо ехэ түб болонхой.

— Академиин эрдэмтэд партиин XXVI съезд дээрэ найруулагдаһан ороной эдеэ хоолой программые зохёон бэелүүлгэдэ шухала үүргэ дүүргэхэ уялгатай, — гэжэ дээдэ һургуулиин ректор, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент П. П. Вавилов хөөрэнэ.

Коммунис партяар хүмүүжүүлэгдэһэн совет ажалшад шэнэ байдал зохёон байгуулжа байна. Хүгжэлтэ түгэс социализмын общество хүниие али бүхы талаарнь хүмүүжүүлхэ материальна ба оюун бодолой ехэ арга боломжонуудтай.

Манай Эхэ ороной залуушуул комсомой путевкоор ехэ барилгануудта хүдэлхэеэ ошоно. Иигэжэ эдир хүбүүд, басагад зүрхэнэйнгөө зорилгоор дуратай газартаа ошожо, шэн габьяатайгаар ажаллана бшуу. КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ бүхэсоюзна студентнэрэй барилгын отрядай түлөөлэгшэдэй жагсаал талмай дээрэ гаража ерэбэ.

Энэ жэлдэ оронойнмнай дээдэ һургуулинуудай 800 мянга гаран студентнэр Баруун Сибириин, Россин Хара бэшэ хүрьһэтэ нютагуудай барилганууд дээрэ хүдэлжэ, 1,5 миллиард түхэригэй ажал хэхэ байна. Эдэнэр промышленна предприятинуудта, барилга дээрэ, хүдөө ажахыда хүдэлхэ юм.

Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэдэй Майн нэгэнэй жагсаал парти болон арадай бата нэгэдэлэй һайндэр боложо дүүрэбэ. Коммунистнууд, совет хүнүүд КПСС-эй дотоодын болон гадаадын политикые халуунаар һайшаан дэмжэнэ гэжэ тэрэ элирхэйлэн харуулаа.

ТАСС-ай корреспондентнүүд А. БЕЛИКОВ, Ю. БУРЯК, С. КОРЕПАНОВ, К. ЩЕГЛОВ, В. ЯНЧЕНКОВ гэгшэд Улаан талмай дээрэһээ репортаж хэбэ.

---

20 МАРТ — ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЕ — 20 МАЙ

ҮНДЭР НОГООН ХАЛЮУРХАЛ

«Георгиевский» совхоздо газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һара түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Эндэ мүнөө бүлүүр 3 станци хүдэлгэгдэжэ, 60 гектар нуга сабшалан, тэды шэнээн тарялан үһалагдаба. Хоёрдохи отделениин дүршэлтэй луговод В. Санжиев 80 гектар газараа ундалуулаа. Эндэ энэ ажал үргэнөөр хэгдэжэ байнхай.

Ганса үһалһанай ашаар газарай үрэжэл һайжаруулха бэшэ һэн тула ажалдаа түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ ёһотой болоно. Тодорхойлбол, газарай хүрьһэндэ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые ехээр оруулха, культуртехническэ ажал горитойгоор ябуулха ушартай. Эдэ бүгэдые агротехническэ ёһо гурим, заабари заншал соонь хээд байгаа һаа, ехэхэн юумэн бүтэхэшье, ашаг үрэтэйшье байха жэшээтэй.

Мүнөө совхоздо лугомелиоративна 9 звено хүдэлнэ. Эдээндэ 5 трактор даалгагданхай. Тэдэнэй нэгэниинь гэхэдэ, районой суута луговод Иван Гаврилович Смородниковой даадаг звено нуга сабшаландаа 28 тонно минеральна үтэгжүүлгэ, 5900 тонно наг шэбхэ гаргаа, 300 гектар сабшалангаа шорой шохойһоо, модо шулууһаа сэбэрлээ, 12 мянган погонно метр һубаг, ханаабуудые заһабарилаа, 7600 һургааг бэлдээ.

Габшагай хоёр һарын соносхогдоһонһоо хойшо тус ажахын механизаторнууд, луговодууд урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхын түлөө туха сүлөөгүй ажаллажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ургасын һуури табиха гэжэ оролдожо байна.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

ОЙРО ЗУУРАШЬЕ ЗОГСООНОГҮЙ

Буртахалай сабшалан дээрэ саһанай үшөө хүсэд хайлаагүй байхада, луговод Георгий Михайлович Демин хажуудаа С. Г. Демин И. И. Усольцев хоёр механизаторһтай хамта СНП-50/80 түхэлэй бүлүүр станци тодхоод, Эрхүү голһоо уһа гаргажа эхилһэн юм.

Утаашаа километр тухай газарта табигдаһан залгамал үта соргоор ерэһэн уһан Буртахалай тэгшэ талаар хабтайн тарана. Газарай хүрьһэнэй хүсэд гэдэзгүй байхада, сабшалан уһалхадашье өөрэгүй гэжэ эндэхид тоолодог. Юуб гэхэдэ, соргоор урдажа ерэһэн уһан үшөө хайлаагүй саһантай худхараад, барисалдажа хүрэдэг, һайнаар тогтодог байгаа ха юм. Тэрэшэлэн бүлүүр станциин соргонуудһаа саашаа уһанай урдаха олон жэжэ ханаабууд татагданхай.

— Эндэхи уһалууриин һубаг ханаабууд бүри 1965 онһоо хойшо баригдажа эхилээ юм. Энээгээр 1000 гаран гектар сабшалан уһалагдадаг болоо. Урдань намаг болдог болошоһон, жэжэ бургааһа боролжо ургашаһан, оройдоошье сабшагладагтүй газар байһан. Тэрэниие тэгшэлхэ, болдог, бургааһыень отолхо, хүрьһыень элдүүрилхэ хүдэлмэри хэгдээ. Удаань олон жэлэй ногоон таригдаа һэн. Тэрээн cooһoo 570 гектарынь намда даалгагданхай, — гэжэ луговод Г. М. Дёмин хөөрэнэ.

Тиигэжэ урдань тэбэришье үбһэнэй абтадагтүй байһан газарһаа энэ луговод һүүлэй жэлнүүдтэ 8,5—9 мянган центнер үбһэ сабшажа абана. Жэшээлхэдэ, нёдондо гандуушаг уларилтай жэлдэ бүхы сабшалангайнгаа га бүхэнһөө 15 центнер үбһэ хуряагаад, харин уһалагдадаг газарай гектар бүриһөө 27 центнер ургаса абаа һэн.

Луговод газараа миил уһалаад байна бэшэ, мүн тэндээ үтэгжүүлгэ тараана. Энэ хабартаа тэрэ сабшалан дээрээ 30 тонно мочевинэ, аммиагай селитрэ сасан хаяа. Мүнөөшье энэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Гектар бүридэ дунда зэргээр 1,5 центнер минеральна үтэгжүүлгэ оруулагданхай юм.

Эдэнэрһээ гадна, аха дүүнэр Дмитрий, Владимир Леонтьевуудһаа бүридэһэн бүлүүр станциин хоёрдохи агрегадынь баһал Буртахалай нүгөө талаһаа уһалжа байнхай.

Тиигэжэ Заринн отделениин луговодуул үбһэ ногооной үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө бүхы оролдолго гаргана. Жэшээнь, Г. М. Демин уһалагдадаг газарай гектар бүриһөө 30 центнерһээ бага бэшэ үбһэ абаха зорилготой.

Түхэреэнэй отделенидэ баһал үниэй луговод Андрей Иванович Байбородин хоёр залуу механизатор Александр Закамельский, Николай Безотечество гэгшэдтэй хамта баһа нэгэ бүлүүр станци тодхоод, үдэр һүнигүй хүдэлнэ.

«Сибиряк» колхоздо хабарһаа хойшо 200 һайса гаран гектар сабшалан гансахан бүлүүр станцинуудаар уһалагдаа.

И. ФЕДОТОВ,
манай штатнабэшэ корр.

Түнхэнэй район.

ИНЗАГАТЫН ХОНИШОД ИЛАЛТАТАЙ

Район дотороо эгээн олон хонитой «Коммунизм» колхозойхид КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. 1981 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга тэнжээхэ, хонин бүхэнһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха зорилго эндэхи хонишод урдаа табиһан байгаа.

Зунай, намарай сагта һайнаар бэлшээгдэһэн, таргалуулагдаһан хонидоо оролдосотойгоор харууһалжа, бии байгаа тэжээлээ зүбөөр хубаарилан эдюулжэ шадаһанай ашаар олохон отарануудай коллективүүд зуутанай зэргэдэ гараа. Колхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Гомбо-Сурун Гончиковна Цыремпиловагай даадаг бригадын хонишод мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абаад, томо болгожо байна. Хонидынь хурьгалжа үргэлжэлһөөр.

Мүн дүршэлтэй бэрхэ хонишод Ханда Чойдонович Дымбрыловэй бригада 129,6, Дугар Найданович Цыреновэй бригада 123,6 хурьга зуун эхэ хонин бүриһөө абанхай.

Залуу хонишод, комсомолой гэшүүд Валерий Чойдонов, Доржо Гармажапов гэгшэд ахамад нүхэдэй, коммунистнуудай жэшээгээр ажаллажа, мүн лэ зуутанай зэргэдэ гаралсаба.

Совхозой эхэ хонидой 16 отарынь 11-дэ хонин бүриһөө хурьган абтаа. Тэдэнэй дунда урзанда районой чемпион болоһон Радна-Самбу Найданович Данзанов, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан Лосол Дамдинович Иванов болон бусад бии.

Колхозой правлени, партийна комитет абаһан түл түрэсэеэ гарза хоролтодо оруулангүй тэнжээхэ бүхы хэмжээнүүдые абажа байна. Мүнөө үбһэ болон бусад шэмэтэ тэжээл хомордоо, зарим тээ дууһаа. Витаминтай ногооной гурил, таряа талханай зүйл хэршэһэн һоолоомонтой, суглууһан хагдантай холижо эдюулхэ, модоной набша намаа бэлдэхэ, үдэрэй дулаанда газаагуур эхэтэйнь хамта бэлшээжэ, ногооной үзүүр шэмхэлүүлжэ эхилээ.

Хүндэ хүшэр үбэлжэлгын үедэ хамаг хүсэ шадалаа, арга боломжоёо хэрэглэһэнэй ашаар түйлаһан амжалтаяа алдахагүйн түлөө хонишон бүхэн шармайн оролдоно. Хурьга абалгын үедэ отарануудта ажаллахаар эльгээгдэһэн механизаторнууд өөһэдынгөө тушаалта хүдэлмэридэ бусаагдаба. Энэ үедэ хонишодой хүдэлмэри бүришье шахардуу болодог. Гэбэшье ажалаа һайса мэдэдэг Инзагатын хонишодой һанаһандаа хүрэхэ байһаниинь найдалтай.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

УЛААН-ҮДЭ. Соведүүдэй талмай. Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэртэ зорюулагдаһан һайндэрэй жагсаал.

Партийна ажабайдал

ҮЙЛЭДБЭРИТЭЙ ХОЛБОО БАРИСААГАА БЭХИЖҮҮЛХЭ

Буряад оронай академическэ эрдэмэй түбэй үүргые, мүн тэрэнэй харюусалгые яажа дээшэлүүлхэб? Эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэриин эмхидхэлые, научна тобшолол ба дурадхалнуудые ардай ажахыда нэбтэрүүлхые яажа һайжаруулхаб? КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэ зохилдуулан табигдаһан эдэ асуудалнуудаар СССР-эй Науканудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай нээмэл партийна суглаан дээрэ үргэн ехэ, шууд сэхэ хөөрэлдөөн болобо.

Филиалай Президиумэй түрүүлэгшэ, химическэ эрдэмэй доктор, профессор М. В. Мохосоев элидхэл хээ. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ манай эрдэмтэд 54 темээр шэнжэлгэнүүдые эрхилээ. Тэрэ тоодо Наука болон техникын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй даалгабараар — долоон темэ, ондо ондоо союзна министерствэнүүдэй СССР-эй Науканудай академиин болон тэрэнэй Сибириин отделениин хамта дүүргэдэг түсэбэй ёһоор — найман темэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй комиссинуудай тогтоолоор — хоёр темэ. «Сибирь» гэһэн комплексно программаар — арбан темэ шэнжэлэгдээ. Эрдэм шэнжэлгэнүүдэй үрэ дүнгүүдые согсолһон 182 монографи болон суглуулбари хэблэгдээ. Юһэдэхи табан жэлэйхидэ орходоо, нэбтэрүүлгын хүдэлмэри һайжараа. Нютагай ашагта малтамалнуудые шанаржуулгын шэнэ технологи, урид хараалагдаһан шанартай шэнэ материалнуудые зохёон гаргалга, газарай хөрсэ бүтээлгэ тухай 48 авторска гэршэлгэ абтаа. Ажахын хэлсээнэй ёһоор, 1 миллион 550 мянган түхэригэй научна хүдэлмэри хэгдээ. Эрдэмэй докторой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө 6 диссертаци, кандидадай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө 30 диссертаци хамгаалагдаа. Филиалай 288 эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда 19 доктор, 151 кандидат мүнөө хүдэлнэ.

Оронай эрдэм ухаанай бусад түбүүдтэй болон дээдэ һургуулинуудтай филиалай харилсаа холбоон бэхижэнэ. Венгри, ГДР, Польшо, Монголой эрдэмтэдтэй хамтын шэнжэлгэнүүд эрхилэгдээ.

Хэдэн арбаад научна хүдэлмэринүүд хилын саана хэблэгдээ, мүн дабтан хэблэгдээ. Филиалай элитэ эрдэмтэд бүхэсоюзна, уласхоорондын конференцинүүдтэ жэл бүри хабаададаг.

Республикын ажахын ба партийна органуудые, академическэ эрдэмэй эмхи зургаануудые, дээдэ һургуулинуудые болон һалбаринуудай институтудые нэгэдхэхэ хүдөө ажахын эрдэмэй нинтэ комплекс байгуулха тухай Буряадай филиалай Биологиин шэнэ институдай директор, ВАСХНИЛ-ай гэшүүн-корреспондент, биологиин эрдэмэй доктор Э. Л. Климашевский хөөрөө.

Нинтын эрдэмэй талаар нэгэдхэмэл совет, мүн университет байгуулха тухай асуудал философиин эрдэмэй доктор, профессор В. М. Мантатов табиба.

Ашагта малтамалнуудаар Буряад орон нилээд баян, харин промышленна аргаар тэдэниие үйлэдбэрилхэ эрдэм наукын үндэһэтэй технологинууд зохёогдоогүй байна. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ ашагта малтамал шанаржуулгын - геологическа һалбари хүгжөөхэ тухай Геологиин институдай директор, профессор Н. Л. Добрецов хэлээ.

КПСС-эй XXVI съезд партиин Томско, Новосибирскэ обкомуудай дэргэдэхи эрдэм наукын талаар координациин советэй ашаг үрэтэй дүй дүршэл тэмдэглээ һэн. КПСС-эй Буряадай обкомой дэргэдэ тиимэ совет байгуулха тушаа техническэ эрдэмэй кандидат В. Н. Абарыков дурадхаба.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ М. Л. Алексеев, В. Е. Викулов, Ю. Дегтярев, В. Ц. Найдаков гэгшэд мүн лэ хабаадаа.

Партийна суглаанай түгэсхэлдэ КПСС-эй XXVI съездын делегат, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев үгэ хэлэбэ. Буряад оронай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ тула филиалай эрдэмтэд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ ёһотой гэжэ А. У. Модогоев онсолон тэмдэглээ.

Б. ЖИГМЫТОВ,
СССР-эй Науканудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай хэблэлэй талаар эрдэмтэ секретарь.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

СУУТА ҺААЛИШАНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ

КПСС-эй Хэжэнгын райком хүдөөгэй ажалшадай дундахи социалис мүрысөөнэй аша үрые дээшэлүүлхын тула тэрэнэй түхэл янзануудые шэнэлэн, бүри үргэн дэлисэтэй болгохые оролдодог байна. Жэшээнь, кварталай дүнгүүдээр районой һүнэй фермэнүүдэй дунда эрхимлэһэн коллективтэ дамжуулгын Улаан тугай хажуугаар энэ жэлһээ эхилэн Ленинэй орденто Ю. Н. Дамбаевагай нэрэмжэтэ дамжуулгын шан барюулагдаха болобо. Юмжит Намжиловна Дамбаева Хэжэнгын совхозой һаалишанаар 1932 онһоо 1968 он хүрэтэр хүдэлһэн юм. Тэрэ 60-аад онуудта район соогоо эгээл түрүүлэн үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һааһан алдартай. 1966 ондо бүлэг үнеэдэйнгээ туд бүриһөө 2600 килограмм һаажа, ажахыдаашье, райондоошье эрхимлээ һэн. Эгээл тэрэ үедэ, 1968 оной шэнэ жэлээр түрүү һаалишаниие амаршалан, Буряадаймнай гайхамшагта поэт Даша Дамбаев «Хэжэнгын гол» газетэдэ ингэжэ бэшээ бэлэй:

Аадартал элбэг һүеэ,
Алдарта Юмжит, дэлбэрүүлнэт.

«Первомайский» совхозой Вознесеновкын һүнэй фермын коллектив суута һаалишанай нэрэмжэтэ шангай түрүүшын эзэн болобо. Тус фермын һаалишад хэдэн табан жэлэй туршада мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ дабшана. Арбан нэгэдэхи табан жэлээ илангаяа һайнаар эхилбэ. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һаахын түлөө районой һаалишадай социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай үүсхэл тус коллектив гаргаһан байна. Байгша оной нэгэдэхи кварталда 800 центнер һааха байгаад, 1523 центнер һаажа, түсэбөө 190 процентээр дүүргэбэ. Гүрэндэ һү тушааха түсэбөө 184 процент дүүргээ. Энэ фермын һаалишад А. С. Абрамова, Л. И. Павлова, Л. З. Агапитова, Г. И. Мякотина, В. А. Гулинская гэгшэд энэ амжалтада эгээл ехэ хубитаяа оруулба. Эдэ табан һү һааха хахад жэлэйнгээ түсэбые кварталай туршада дүүргэжэ шадаа.

Агитаторай уялга дүүргэдэг тус фермын учётчик, урдань эрхим һаалишан ябаһан В. Ф. Сафронова саг үргэлжэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг. Үйлэдбэриншье асуудалнуудта тэрэ заатагүй хамаардаг байха юм. Эндэхи улаан булан политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхада аятай зохид байдалтай.

Тээсгэн Вознесеновкын МТФ-дэ нэгэдэхи кварталай дүнгүүдые согсолһон суглаан болобо. Районой хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар болоһон энэ суглаанда бүхы районой совхозуудай парткомой секретарьнар, һүнэй фермэнүүдые даагшанар уригдажа ерээ. Ю. Н. Дамбаевагай нэрэмжэтэ шангые өөрөө Юмжит Намжиловна Вознесеновкын һүнэй фермые даагша М. Т. Кривоносовто барюулаад, КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон амжалтануудаа бүри арьбадхахыень хүсэбэ.

М. Т. Кривоносов харюугай үгэ хэлэхэдээ:

— Нэрэ хүндэ ехэтэй энэ шанда хүртөөд байһан маанад «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» партиин, правительствын тогтоолые халуунаар дэмжэн, һү һааха болон гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые Агууехэ Октябриин 64 жэлэй ойн үдэр болотор дүүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгэнэбди, — гэжэ найдуулба.

П. ОБОРОВ.
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой пропагандэ болон агитациин таһагые даагша.

СЕКРЕТАРЬНАР ҺУРАНА

КПСС-эй Ахын райком партийна организацинуудай секретарьнарай ээлжээтэ һуралсал үнгэргэбэ. Энэ семинар «50 лет Октября» колхозой түб — Сорог һууринда болоо юм. Семинарта сомсоведэй түрүүлэгшэнэр хабаадалсаа.

«КПСС-эй XXVI съездын эрилтын үндэһөөр ябуулагдаха үзэл сурталай хүдэлмэриин гол шухала шэглэлнүүд» гэһэн элидхэл хэжэ, партиин райкомой секретарь В. Ц. Норбоев семинар нээгээ. Тиихэдэ «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые хүн зондо ойлгуулха талаар олониитын дунда мэдээсэл дамжуулха хэрэгсэлнүүдэй зорилгонууд» гэһэн асуудалаар «Саянская новь» газетын редактор К. Д. Тулуев үгэ хэлээ.

Тэрэшэлэн кадрнуудые бэлдэхэ, түрэл нютагтань үлөөхэ, хүмүүжүүлхэ тушаа асуудал дээрэ «50 лет Октября» колхозой түрүүлэгшэ А. П. Налханов тогтоһон байна. Тус колхозой парткомой секретарь С. П. Иванов социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар дүй дүршэл тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Удаань семинарта хабаадагшад колхозой һү һаалиин фермын, Сорогой дунда һургуулиин хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаһан байха юм. Мүн семинар дээрэ эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин асуудалаар ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Семинарай түгэсхэлдэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Б. Бужинаев дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

ҮДЭР БУХЭНӨӨ—ҮНДЭР УРГАСАДА

Һүүлэй урин дулаан үдэрнүүдтэ шиниг нойто элбэгтэй сабшалан бага ногоорон харагдадаг болоолхибо. Илангаяа хабар эртэнһээ хойшо уһалагдажа байһан газарай ногоон хараа байса түргэн ургана гэхээр.

ХОНИШОД САБШАЛАНГАА УҺАЛНА

Хүдэри-Сомон тосхонһоо холо бэшэ Дунда тала, Бага-Хонхор гэжэ хоёр багашаг сабшалангай газар бии юм. Эндэ үнинэй луговод үбгэн Бадма Гомбожапович Цыбиков ута түринтэй резинэ сабхяа үмдэнхэй, хүрзэ баринхай, үглөөнэй наранһаа үдэшын харанхы болотор сабшалан дээгүүрээ ябажал байдаг. Тэрэ түрүүн хабар бүри эртэ байхада, һайрам тогтоожо, горитой газарай хүрьһэнэй дээгүүрхиие норгоо һэн. Газарынь тэгшэ, уһалхада һайн гэхын аргагүй. Хонхор-ёнхор, добо дошо газар юм. Энээниие нэгэ жэгдээр уһалхын тула ехэхэн шадабари, оролдолго хэрэгтэй гэжэ абаһаар ойлгохоор. Нёдондо гандуу уларилтай жэлдэ нүхэр Цыбиков тус сабшалан дээрэһээ гектарай 29 центнер үбһэ абаа.

Совхоздо энэ үбгэн шэнги үнэн шударгы, ажалаа эрхимээр шудалһан бэрхэ луговодууд баһал бии. Жэшээнь, Бодхон гэжэ газарта 90 гектарые Д. Н. Дугаров, В. В. Тайшихин гэгшэд уһалдаг. Үнгэрһэн жэлдэ тэдэ тэндэһээ 4000 центнер үбһэ хуряагаа бэлэй.

Район дотор гансахан Хүдэриин совхозой хонишод лэ бууса шадараа ёһотойл өөрын һайн сабшалантай, тэрэнэй өөһэдөө уһалдаг, үтэгжүүлдэг гуримтай юм. Тусхайлбал, эхэ хонидые харууһалдаг ахалагша хонишон Г-Х. Д. Тубанов — 47 гектар, нүгөөдэ ахалагша хонишод Н. Д. Цырентаров, И. З. Яковлев гэгшэд тус тустаа 25 гектар сабшалан даажа абанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонишод һаяшаг лэ хурьгадаа абажа дүүргээд, тэдэнээ аргагүй наринаар харууһалжа, сүлөөгүй байбашье, һамбаа тухыень олоод, сабшалангаа түлэг уһалжа байнхай. Түрүүн тэдэнэр һайрам тогтоожо, газараа дэбтээгээ юм.

—Өөһэдын мэдэлэй сабшалантай байхада хэзээшье һайн даа. Мүнөө һайнаар уһалагдаһан газарай ногооной түлэг гаража байхада, олонхи хонишодой буусын хорёо соо хүр ороһон һүринүүд һууна ха юм. Үбһөөр элбэг байхадаа, түлшье һайн абтана гээшэ, —гэжэ ахалагша хонишон нүхэр Тубанов хөөрэнэ.

Ажахы дотор газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ хоёр һара эршэмтэйгээр ябуулагдана. Илангаяа тариалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөхэ, газар уһалха хүдэлмэридэ хүн зон, машина, техникэ олон табигданхай.

Н. ВИКТОРОВ
Хяагтын район.

ГАЗАРАЙ ҮРЭЖЭЛ ҺАЙЖАРУУЛАГДАНА

Партиин райком болон райгүйсэдкомой тогтоолой ёһоор манай колхоз тариалан болон сабшалангай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын туршада 7000 тонно наг шэбхэ гаргаха түсэбтэй юм.

Энэ ажахын агроном Б. Саргаевай хүтэлбэриллэг оньһожоруулагдамал отрядай хүсөөр хэгдэнэ. Тэрээндэ тэргэтэй табан трактор, нэгэ бульдозер, погрузчик даалгагданхай. Тэдэниие механизаторнууд А. Марактаев, С. Холхоев, Д. Халудоров, П. Шобоев, В. Халудоров, А. Петушкеев, А. Дорофеев гэгшэд жолоодоно.

Һүүлэй мэдээгээр тэдэнэр 4000 гаран тонно наг шэбхэ шэрээ. Энээнэй 2700 тонноинь тариалан дээрэ гаргаганхай. Габшагай хоёр һарын туршада наг шэбхэ зөөхэ түсэб дүүргэгдэхэ юм.

Сабшалангуудаа бүлүүр 4 станцяар уһалжа байнабди. Эндэ Д. Ябжанов, Г. Халудоров, С. Хундоев, С. Шойбонов гэгшэд ажаллана. Мүнөө майн 20 болотор 480 гектар уһалхаар хараалнабди.

Сабшалангуудаа хорёолхо түсэбөө дүүргэнхэйбди. Эдэ үдэрнүүдтэ поли дээрээ минеральна үтэгжүүлгэ тараажа эхилбэбди. Энэ ажалда ажахымнай түрүү механизатор Ж. Саргаевай үүргэнь ехэ юм.

Энээнһээ гадуур 2000 гектарта шиниг нойто тогтоогообди. Шулуутын отделениин механизаторнууд эгээн түрүүлэн энэ ажал үргэн дэлисэтэйгээр ябуулжа байна.

А. ХОЛБОЕВ,
Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

ҮНДЭР БАЯН УРГАСЫН ЭЗЭД

Загарайн районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 950 гаран гектар уһалагдадаг сабшалантай юм. Уһалагдадаг сабшалангайнгаа гектар бүриһөө үндэр баян ургаса хуряажа абахын түлөө тэмсэл эндэ жэл бүри хэгдэдэг, тэрэнэйнгээ ургасын гарасые дээшэлүүлхэ талаар ехэ хэмжээ ябуулганууд абтадаг байна. Мүнөө ажахын нуга сабшалан дээрэ газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ габшагай хоёр һара соо хэгдэхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана.

Колхозой уһалагдадаг сабшалангай Обойтын хушуун, Эрсэн нохой гэһэн газарнуудта бүлүүр станцинууд тодхогдоһоной, үдэр һүнигүй таһалгаряагүй хүдэлгэгдэнэ.

И. М. Якимов —колхозой мэдээжэ луговод. Тэрээндэ 217 гектар сабшалан даалгагданхай. Эртэ хабарһаа эхилжэ, коммунист Игорь Мелентьевич даажа абаһан сабшалан дээрээ тошо халяажа, сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 20 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряажа абахаар шиидэнхэй.

Мүнөө Эреэн нохой гэжэ газарта 168 гектар сабшалан уһалагдана. Эндэ Дэлгэр Бадмацыренов, Цыбикжап Мижидон, Владимир Шойдонов луговодууд туха сүлөөгүй хүдэлнэ. Тэдэнэй агрегадууд Элхи горхоной эрьедэ тодхогдонхой. Мүнөө тэдэнэй хүдэлгэдэг бүлүүр станцинуудаар 50 гаран гектар сабшалан уһалагдаад байнхай.

—Луговодуудайнгаа оролдосотой һайнаар хүдэлһэнһөө ажахымнай мал тэжээлээр дуталдадаггүй юм. Даажа абаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, абаһан социалис уялгануудаа заабол дүүргэхэ гэжэ тэдэнэрнай оролдодог юм. Мүнөө газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ габшагай хоёр һарын эхилһэн сагһаа хойшо луговодууднай бүри эршэмтэйгээр ажалаа ябуулна. Газар уһалха техникэсэ һайнаар хүдэлгэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ туха сүлөөгүй ажаллана, —гэжэ колхозой парткомой секретарь В. В. Хнигелов урматайгаар хөөрэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Загарайн районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо үнинэй луговодуудаар хүдэлдэг Ц. Мижидон В. Шойдонов хоёр даалгагдаһан участок дээрээ уһа халяажа байна; 2. Луговод Дэлгэр Бадмацыренов — сабшалангай эзэн. Тэрэ уһалууриин түхеэрэлгэнүүдэй ая зангые һайн мэдэхэ, уһые ямар участок руу шэглүүлээ һаа һайн гээшэб гэжэ сохом мэдэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗҺАА

СССР-эй БЭЛЭДХЭЛЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ, ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Лобанов Владимир Сергеевичые — хилээмэнэй продуктнуудай Заудагай комбинадай хүдэлмэришэдэй бригадир.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Курбатова Аделина Михайловнае — хилээмэнэй продуктнуудай Заудагай комбинадай бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной апрелиин 14.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗҺАА

СССР-эй ЭЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКЭ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН НЭГЭДЭЛНҮҮД, ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринууд болон абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Мальцев Алексей Валентиновичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой токарь.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Бурлакова Аксинья Никифоровнае — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой токарь.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Горский Геннадий Степановичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой фрезеровщик.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Батуев Юрий Жигжитовичые — КПСС-эй Советскэ райкомой хоёрдохи секретарь, Улаан-Үдэ город.

Жебаханов Николай Бадмаевичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хүдэлмэришэн.

Федорова Нина Васильевнае — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой прессовщица.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Леонов Иван Семеновичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой слесарь.

Маняшин Анатолий Дмитриевичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой комплексно бригадын бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 31.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗҺАА

РСФСР-эй ТҮЛИШЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, БЕЛОРУССИИН ССР-эй ТҮЛИШЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН, ЛИТВАГАЙ БОЛОН ЛАТВИИН ССР-эй ТОРФЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД, АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринуудые, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Дугаров Дамдин Нимаевичые — Ивалгын леспромхозой модо унагаагша.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Кореньков Владимир Васильевичые — Еловско леспромхозой модо унагаагша.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Дворников Виталий Андреевичые — Сэлэнгын промхозой тракторист.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Леухин Михаил Ильичые— Ивалгын леспромхозой директор.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Ларионов Николай Фёдоровичые — Дээдэ-Үдын леспромхозой автомобилиин жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 31.

УРГАСА ХУРЯАНА

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын теплицэнүүдтэ овощой болон мөөгын түрүүшын ургаса хурлагдаба.

Хамһабарини тус ажахы 500 дүрбэлжэн метр талмайтай. Жэлэй дүүрэтэр тэрэнэй талмай хоёр дахин ехэ болохо. Эндэ ногоон мангир, үгэрсэ, томат, шампиньон ургуулдаг юм. Түрүүшын эдэлэлтэ овощ улам олошорхо байһан һүбүүдэй саадууд, яслинуудта эльгээгдэбэ.

Тоннель малтагшад, зүүргэ барилгашад хамһабаринни ажахынуудые хүгжөөнэ. Хизаарай совхозуудые теплицэ болбосоруулгада ехэ анхарал хандуулдаг болонхой. Северобайкальскда теплицын ехэ комбинадай барилга эхилэнхэй.

Северобайкальск, Буряадай АССР.

АЖАЛАЙ БААТАРШАЛГЫН ЗАМ

ОРОЙДООЛ ГУРБАН ЧАСАЙ ТУРШАДА

Тунгусай модо болбосоруулгын комбинадай шэнэ продукцинь хабсаргагдамал гэрнүүд болоно. Иимэ байшан гүулай бүхэли үйлэ хэлэхэн үдэр соо бодхоогдоно; юуб гэбэл, нэгэ гэрэй барилгада оройдоол гурбан час хэрэгтэй болоно бшуу. БАМ-ай Баруун ба Түбэй участогуудай барилгашадта комбинадай түрүүшын продукци эльгээгдээ.

Хабсаргагдамал гэрнүүдтэхи байрануудай таарууд зохид, ужаам салуу юм. Шэнэ гэрнүүдые тоолоргод мебелиэ худалдажа абаха тухай наанаталга болохогүй — гурбан талалгын түд бүхэндэнь номой ба хубсаһанай шкафнууд, хабсаргаданхай, сервантнууд, кухниин гарнитура бии.

Предприяти дээрэ шэпэ түхэлэй гэрнүүдые — хоёр дабхар коттеджнүүдые бүтээжэ эхилэнхэй.

Хабаровск.

ХАБСАГАЙ ДЭЭРЭХИ ЗУРАГУУД

Байгал-Амарай түмэр замые зубшан болоһон һуурин тосхонуудай хүн зон эвенкнүүдэй эртэ урдын соёлой хүшөөнүүдтэй танилсаха байгаатай болоо.

Шэнэ газарые ашаглаха үедэ тайгын голой эрьедэхи шулуун хабсагайнууд дээрэ зурагдаһан хүнүүдэй, ан гүрөөлнүүдэй, шубуудай, нарадай дүрсэнүүдтэй ушарһан байна.

Геткан, Дунда-Ларба, Уркан, Олекмэ голнуудай урдадаг эдэ «зурагай галерейнүүдые» эрдэмтэд шэнжэлжэ, зарим зурагуудай дүрсэ мүнөө сагай эвенкүүдэй мүнөөнэй олохон хатарта дайралдадаг байһаниинь һонирхолтой.

Тындэ,
Амарай область.

САҺАНАЙ ҺОЛЖОРОЛГО — САГ ҮРГЭЛЖЫН АДАГЛАЛГАДА

Эрхүүгэй радио һүүлэй мэдээнүүдые дамжуулхадаа, сагай уларил тухай мэдээнүүдтэй хамта иимэ һануулга хэдэг һэн: «Анхарагты, БАМ-ай оршон тойронхи нютагуудта саһан һолжоржо магад». Харгын, тоннелиин барилгашадта, түмэр замшадта, дүтэ шадарай һууриин тосхонуудай хүн зондо тохёолдохоёо байһан аюул тухай ингэжэ уридшалан мэдээсэгдэһэн байгаа.

Гидрометеорологиин ба оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар Эрхүүгэй областной управлениин гидрографическа партиин экспедициин отряд хада уулануудай саһан хушалтые саг үргэлжэ ажаглажа байна. Гранитна һуурин оршоор «Стрелка» гэжэ метеостанци дээрэ тэдэ байрладаг юм.

— Отрядай гэшүүд Байгалай шэлын ташалангуудые ... һанай тон ехээр суглараад һудал жалга ... лээ, — гэжэ гидрофизическэ экспедициин начальник ... Кара хөөрэнэ. —Түмэр ... май оршондо үнгэрдэг ... мобилиин харгыда дүтэ ... арбаад иимэ газар бии, ... мэһээ тэдэниие онсо ... ралдаа абаха шухала.

Энээнтэй ... имэ юумэн хэгдэжэ ... хаалнуудые ... най тон ехээр суглар... зарта ... тодхогдоно, бусадые ... ганууд хэгдэхэ ...

Эрхүү.

(ТАСС).

ЖАБХАЛАНТА МАЙН ЖАГСААЛ

(Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэһээ хэгдэһэн репортаж)

МАНАЙ агууехэ Эхэ ороной хизаарһаа хизаар хүрэтэр мүнөөдэр Майн нэгэн — уласхоорондын һанаан нэгэдэлгын үдэрэй мүнхэ наран мандажа, совет хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэ шэнэ баяр, шэнэ хабарай ульһаар хүрэн байнал. Тэдэнэр ниигэмэй баярлаха, заншалта һайндэрөө үдэр сэдьхэлээ тэнилгэн алад холо руу, ерээдүй руугаа ехэ найдалтайгаар шамдан хараха, тиишэ хүсэл түгэс эрмэлзэхэ дүүрэн бэлэй бшуу. Энэ жэлэймнай Майн 1-нэй һайндэр онсо удхатайшье, урда жэлнүүдэйхиһээ гүн илгаатайшье ха юм. Юуб гэхэдэ, совет арадһай хабарай үдэрнүүдтэ шэнэ хүсэлөөр, шэнэ хүсэлөөр зорижон, һая боложо үнгэрһэн КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула унаһан малгайгаа абангүй, хамаг хаба шадалаа хэшээл оролдолгоёо зорюулан ажаллажа байнхай.

Хурал партиимнай ээлжээтэ съездын шиидхэбэринүүд мүнөө бүхы совет арадай, түрүү шатын бүхы хүн түрэлтэнэй элүүлхэ программа болоод һаа, тон зүб. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабаринууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Манай ороной экономическа ба социальна хүгжэлтын шэнэ шата болохо арбан нэгэдэхи табан жэлэй хэрэ үдэрнүүдэй урда мэтэ нэрэтэ солотойгоор дабагдаха хэмжээ мүнөөдэр — Майн нэгэнэй үдэр океан далайн хүдолгин мэтээр Курилиин арлнуудһаа эхилээд Балтиин хүрэтэр эбхэрһэн улаан тугуудай намилзаан доро, лозунгнуудай зэдэлээн доро, урма баяр түгэс «Ура!» хашхараан доро үнгэрһэн бүхы арадаймнай гайхамшагта һайндэр дахинаа баталаал.

Манай республикын ажалшадай энэ зоригжолые, һанаан нэгэдэлгые, һайхан хүсэл эрмэлзэлые Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэ үсэглэн боложо үнгэрһэн һайндэрэй жагсаал эли бодо гэршэлэн харуулна.

Республикымнай ниислэл хотын үсэглэлдэр бүрхэгшэг байгаа һаа, һайндэрэй жагсаалда сугларагшадай баяраар ялараһан шарайда энэ шэнжэзээ дэгээгүйн ойлгосотой ааб. Юрэдөө, гансал хүнүүдэй бэшэ, Улаан-Үдымнай бүхы гудамжанууд, талмайнуудшье һайндэрэй шэнжэтэй, шэмэгтэй һайндэрэй гоёлоорнь арсашагүйл. Хайшаашье хара — улаан тугууд, лозунгнууд, хабарай сэсэгүүд, хабатай эноэдэн, мидаан...

Хасанэй арбан час багаар трибунада республикымнай байшангай урдаһаа правительственна ендэр шанга республикымнай» хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй обкомой ба горкомой гэшүүд, ЦК-эй, РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, мүн нютагай Соведүүдэй депутадууд, олон тоото хүндэтэ айлшадһай, партиин ажалай ба дайнай ветерануудта сугларба.

МСЭ 10 саг. Хабарай хонхоной дуулим агаарые хаха Соведүүдэй талмай дээрэ һайндэрэй эхилһэнэй дохио боложо, огсом аялгата гимн зэдэлшэбэ.

Заншалта ёһоороо Майн 1-нэй ажалшадай жагсаалые манай найдал — агууехэ ороноймнай ерээдүйн эзэд түүхэрэлэй министерствын һургуулинуудай һурагшад нээн Соведүүдэй талмай дээрэ солбон хүнгэнөөр, согтой хүхюунэөр алхалалдан, баһа горнын зэдэлээн доро гуул һубариба. Тэдэнэй хүзүүндэ улаан галстугууд хурьһан мэтэ ялалзажа, сэдьхэл сэбэр эрмэлзэл, хүсэл бодолойнь гэршэ, һүлдэ болоно. 1980—1981 онуудай һуралсалай жэлдэ Улаан-Үдын һургуулинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илаһан Октябрьска районой һургуулинуудай һурагшад жагсаал эгээн түрүүн Соведүүдэй талмайе хушалан гарана. Тэрэнэй манлайда дабшана 20-дохи, 45-дахи, 35-дахи, 25-дахи, бусад һургуулинуудай һурагшад ендэрэй хүхюун зугаатайгаар, тэрэ тоодоо дээрэ үргэнхэй алгадан гарана. Сэнхир тэнгэри гүүлэд бэшэ, харин улаан тугуудай намилзаан бүрхэнэй, ендэр дээрэһээ ерээдүйн шэнииие амаршалһан дуурянуудай таһалгараагүй зэдэлээн, харюуданьэдиршүүлэн дорюунаар «Ура-а-а-а!» гэнэ. Жагсаалай эбхэрэн, шэнэ гэртэн урдаһан долгин гүүр лозунгнууд, транспаранттууд, агуу Ленин багшын дүрэ зураг, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдэй портредууд эли тодоор харагдана.

Октябрьска районой һургуулинуудай дууһашгүй гэхээр үте зэргэнүүдэй талмайе алагад ходорон үнгэрэмсээр, айхабтар гоёор шэмэглэгдэһэн мантан гаршагаа дээрэ үргэһэн Советскэ районой һургуулинуудай түлөөлэгшэд алхамаа тэгшэдхэн аалихан дабшаба. Энэшье районой һургуулинуудай багшанарай коллективүүд һуралсал-хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэридэ мүн лэ горитой амжалта туйлаа юм.

Улаан тугхануудаар далланһан, уряалай үгэнүүдтэй транспарантнуудые дээрэ үргэһэн, улаан сэсэгүүдэй нюдэ һаргаама үнгэ наадхуулһан Железнодорожно районой һургуулинуудай колоннонууд Соведэй талмай дээгүүр зурылдаба. «Ура!» хашхараагаар угтагдан дабшаһан эбтэй энэ жагсаалда хабаадагшадай дундаһаа республикынгаа 1-дэхи интернат һургуулиин багшанар, һурагшадые онсолон тэмдэглэмээр. Ажалда дуратайгаар һурагшадые хүмүүжүүлхэ, ерээдүйн мэргэжэлые зүбөөр шэлүүлхэ зорилгоор энэ һургуулида ехэ юумэн хэгдэдэг. Тиимэһээл жэл бүри шахуу гэхээр һургуулиин комсомолшууд, пионернүүд районойнгоо һурагшадай колонные толгойлхо хүндэтэ эрхэдэ хүртэдэг һайхан заншалтай болонхой. Эндэ 42-дохи, 13-дахи, 40-дэхи, 65-дахи, 41-дэхи, 39-дэхи, 48-дахи, 51-дэхи һургуулинуудай һурагшад алхамаа жэгдээр татан, ендэрэй урдуур үнгэрнэ.

...«Буряадай техническэ мэргэжэлэй һуралсалай управлени» гэһэн мантан томо гаршаг «малгайлһан» машина аалиханаар талмай дээрэ бултайба. Тэрэнэй хойноһоо эдир спортсменүүд эди шадабарияа, солбон шуранаа, согтой хүхюунэа гэршэлэн харуулһаар даошаба. Соведүүдэй талмай дээрэ сугларагшад, ендэр дээрэ байгшад тэдэндэ халуунаар альга ташана. Энэньшье гайхалгүй, юуб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын «Трудовые резервы» бүлгэмэй спортсменүүд гайхамшагта амжалта туйлажа, холо ойгуур суурхаа бшуу. Тренер В. Домниной һурган һориһон гүйгөөшэ, уласхоорондын классай спортын мастер П. Яковлев Москвагай Олимпиадада хабаадаа. Шэнэ шэнэ спортын мастернууд жэл бүри урган гарана.

Сагаан мүнгэн шагтануудые толоруулһан, саб гэмээр цэедээ таараһан хүүртиг үмдэнхэй эдэ хүбүүд, басагадай— дээдэ түрэлтэ хүдэлмэришэн ангиин ерээдүйн халаанаи талмай дээгүүр обтой зохидоор, омог дорюунаар алхалалдан үнгэрхынь харахада, аятай даа! Найдамтай халаан ургажа байна гэжэ баясахааршье байгаа. Һайндэрэй жагсаалые толгойлон, техническэ мэргэжэл болон дунда эрдэм олгодог 7-дохи, 1-дэхи, 2-дохи училищинуудай һурагшадай —ерээдүйн түмэр замшад, барилгашад, судна бүтээгшэдэй ендэртэ дүтэлхэдэ: «Техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай һурагшадта Майн 1-нэй амар мэндэ! «Ура» гэһэн үгэнүүд һонор хөнгёогоор зэдэлжэ, харюугай «Ура!» һүр жабхалантайгаар үни удаан сууряатан соностоно.

БҮХЫ талмай халуун альга ташалгаар зэдэлшэбэ. Соведэй талмай дээрэ Коммунистическэ үйлсэ тээһээ үбсүү сээжээрээ Эхэ оронойнгоо үндэр хайра — орден, медальнуудаа яларуулһан буурал сагаан толгойтой болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан ветерануудай колонно гаража ерэбэ бшуу. Хуушанай сэрэгшэдэй алхам яагаа сарюун, яагаа тэгшэ гээшэб! Гайхахаар даа. Хүрин тахал фашизмһаа хүрьһэтэ дэлхэйе абархын, эгээл иимэ һайхан хабарай нарата һайндэрые амгалан сэлмэг огторгой доро золтой жаргалтай үетэнэй угтахын түлөө улаан шуһаа адхаһан эрэлхэг зоригтой зон эдэл ябана бшуу. Доро дохиёл! Алдар солыень зуун жэлнүүдтэ аялга дуугараа магтаял!

Эреэн, мараан, улаан, ягаан — элдэб тугуудай үнгэ Соведүүдэй талмайе долгисуулба. Хүнгэнөөр хубсалһан хүхюун залуу шамбай бэетэй, шандааһа шангатайшуул — республикымнай физкультурнигууд эндэ гаража ерэбэл. Олимпиин нааданuудай һүлдэ тэмдэг — табан сахариг—тугуудай дундуур монсолзоно. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ Москвада болоһон XXII Олимпиин наадануud манай спортсменүүдтэ мартагдаагүйл. Мартагдахашьегүйл! Тэрээндэ олоороо хабаадаашьегүй һаа, хараха, халуун амисхалыень бэедээ мэдэрхэ золдо тудаа бшуу. Тиимэһээл энэ талмай дээгүүр эбтэй жагсаалаараа үнгэрэгшэд ээлжээтэ Олимпиадада Буряад нютагаа, агууехэ Совет ороноо алдаршуулан суурхуулха зориг түгэс байһанаа гэршэлнэ бшуу. Алхалан ябагшадай дунда оронойнгоо, зонын, республикын чемпионуудые харанабди.

АРБАН нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын кварталай мүрысөөндэ республикымнай ниислэл хотын районуудай дундаһаа Советскэ район илажа гараад, Улаан-Үдын ажалшадай Майн 1-нэй жагсаалда түрүүлэн дабшаха хүндэтэ эрхэдэ хүртөө юм.

Улаан тугуудай намилзаан сооһоо «Советскэ район» гэһэн гаршаг элихэн харагдажа, тугшад хойноһоонь алхамаа жэгдэдхэн дабшана.

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ районойнгоо предприятинуудай дунда шалгарһан, тиигэжэ партиин райкомой Улаан тугые хэтэдээ хадагалха эрхэдэ хүртэһэн судна бүтээлгын заводой коллектив шэнэ түхэлэй теплоходой макет ашаһан машинын хойноһоо Соведүүдэй талмай дээрэ гаража ерэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ судна бүтээгшэд ажалайнгаа эршэ шангадхажа, түсэбтэ даабаринуудаа болзорһоонь урид бэелүүлһэн тухайгаа элидхэдэг һайхан заншалтай болонхой. Түрэл партиингаа XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ шалгарһэн хабсаралга-тушаалгын, хабсаралга-гагнууриин цехэйхид ба бэлэдхэлэй участогайхид «КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Мүнөө һайндэрэй жагсаалда дабшагшадай дунда энэ заводой түрүүшүүлэй тоодо ходо доо ябадаг түрүү хүдэлмэришэд — нүхэд Минин, Степанов, Анча, Синицын, Иванов, Хохряков гэгшэдые харанабди. «Соведүүдэй ороной баатар габьяата хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой!» гэһэн уряа талмай дээгүүр соностожо, жагсаалда дабшагшад «Ура!» хашхараагаар харюусана.

Энэл коллективэй нүхэр Степановай хүтэлбэрилдэг электрогагнууршадай бригада шэнэ табан жэлэй даабарие 3,5 жэл соо түрэл заводойнгоо байгуулагдаһаар 55 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр бэелүүлхэбди гэһэн үндэр уялга абаад, судна бүтээгшэдэй дунда социалис мүрысөөнэй үүсхэл гаргаба. Тэрэниинь бүхы цех, участок, бригадануудта дэмжэжэ байһан тухайгаа үйлэдбэриин түрүүшүүл мэдүүлээ.

Судна бүтээгшэдэй хойноһоо Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой һайндэрэй колоннонууд талмай дээрэ гарана. Жагсаалай манлайда дабшагшадай дунда арбадахи табан жэлэй дүнгөөр «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэһэн шэл багсалагша Агафья Ивановна Сагайдагые харанабди. Энэл нүхэрнай «Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ» гэһэн уряа коллектив дотороо гаргаһан габьяатай юм. Тэрэниинь энэ түрүү предприятиин хүдэлмэришэд халуунаар дэмжэжэ, үнгэрһэн табан жэлэй туршада үндэр бүтээсэ туйлаа.

Эбтэй эетэйгээр хүтэрэлдэн, ендэрэй хажуугаар «Ура!» хашхаралдан гарагшадай дунда шэл багсалагша Р. Ахметшиние, ашаа тээгшэ Д. Родионовые, халаанаи начальник коммунист Н. Богдановае, шэл отологшод В. Бидогоева, С. Красовская гэгшэдые танин харанабди.

«Электромашина» заводой эмблемэ гаршаг холоһоо эли тодоор аржын харагдаадхина. Энэмнай дэлхэйн дүшэ гаран оронуудта, тэрэ тоодо Куба, ГДР, Монгол, Болгари, Чехословаки, Румыни хүдар иимэл эмблемэ тэмдэгтэй продукцияа эльгээжэ байдаг завод гэжэ суурхаһаар үнинэй. Гансашье электромоторнуудынь бэшэ, харин БАМ-ай бүхы участогуудта хүдэлжэ байдаг крануудынь энэ предприятиин һураг суу, нэрэ алдарые арьбадхадаг. Үшөө нэгэ һонин зүйл гэхэдэ, эндэл, «Электромашина» заводто, «Шанар — манай ажал хүдэлмэриин гэршэ» гэһэн уряа доро шэнэ хүдэлөөн мүндэлһэн, ашаг үрэтэйгөө баталһан байна бшуу.

Улаан туг, улаан сэсэгүүдые, уряа лозунг, транспарантнуудые баряад Соведүүдэй талмай дээгүүр үнгэржэ ябагшадай дунда шэнэ табан жэлэй түрүүшын алхамһаа ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһан бригадирнууд В. Свирид, Г. Шатов, В. Ьарбас, токарь А. Бурлаков, слесарь Н. Авдоничев, фрезеровщик Ю. Старовойтов гэгшэдые харанабди.

Советскэ районой колоннонууд талмай дээгүүр Сэлэнгэ мүрэнэй урасхалдал таһалгарягүй һубарижал байна. Түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг С. М. Кировэй нэрэмжэтэ заводойхид, Улаан-Үдын авиапредприятиинхид, оёдолой «Туяана», «Забайкаллес» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэйхид һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн ендэрэй хажуугаар үнгэрнэ.

Уран бэлигтэнэй болон зохёохы ажалтанай жагсаал Соведүүдэй талмай дээрэ гарана. Эгээл энэ үедэ «Литература ба искусствын ажал ябуулагшад, соёлой хүдэлмэрилэгшэд! Манай агууехэ Эхэ оронойнэрэдэ хүрэмэ зохёолнуудые бүтээгты! Совет искусствын үзэл сурталай, партиина болон арадай удхашэнжын тугые дээрэ үргэжэ ябагты» гэһэн уряа зэдэлжэ, «Ура!» хашхаралдаанууд замханагүй. Энэ жагсаалай зэргэнүүдтэ 1980 ондо академическэ гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Ленинэй орденто оперо болон баледэй театрай, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ академическэ буряад драмын болон ород драмын театрнуудай артистнууд, хүгжэмшэд, уран зохёолшод, уран зураашад дабшана.

Советскэ районой жагсаалда Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай, П. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин, ой модоной болон кооперативна техникумүүдэй багшанарай ба һурагшадай коллективүүд һүүл даран талмай дээгүүр үнгэрбэ.

ТОРГОН улаан тугуудай намилзаан үдхэрнэ. Баярта хүгжэмэй зэдэлхэнь илангаяа сортоотой шангаар соностоно. Энэ Соведүүдэй талмай дээрэ Железнодорожно районой ажалшадай колоннонууд гараба гээшэ.

1981 оной түрүүшын кварталай дүнгөөр муу бэшэ үрэ дүн туйлаһан Ажалай Улаан Тугай орденто авиазаводойхид районойнгоо пайндэрэй түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсана. Колонныn толгойдо — үйлэдбэриин 40 гаран түрүүшүүл. Тэдэнэй дунда — суута фрезеровщик Тимофей Изотович Федоров, токарь Владимир Егорович Анпилогов, КПСС-эй XXVI съездын делегат модельщик Виталий Ирдеевич Бардунаев.

Авиазаводойхидой хойноһоо Ленинэй орденто локомотивваго̆н заһабарилгын заводой олон мянган хүнһөө бүридэһэн колонно хүсэтэ урасхал боложо, Соведүүдэй талмай дээгүүр урдана.

Далита шубуун шэнгеэр уралан бүтээгдэһэн локомотив һүлдэтэй Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллективэй ендэртэ дүтэлхэдэ, альга ташалган аадар бороодол нэербэ. Энэньшье өөрын удхатай, юуб гэхэдэ, коллективэй һайндэрэй талмай дээгүүр намилзуулан барьяад ябаһан тугуудайнь нэгэн тон хүндэтэй. Тэрэ — КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай үмэнэһөө арбадахи табан жэлэй туршада туйлаһан амжалтануудайнь түлөө локомотивна депогой машинистнүүдтэ барюулагдаһан туг шуу. Энэ туг «Арбадахи табан жэлэй туршада ажал хүдэлмэридөө туйлаһан ашаг үрын ба шанарай түлөө» гэһэн тусхай дурасхаалай тэмдэгтэй юм. Михаил Иванович Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой машинистнүүд арбадахи табан жэлдэ али бухы дүнгүүдээрээ эрхим амжалта туйлаһан габьяатай. Г. Бобрюгай, В. Горбуновой, В. Сибиряковой, Н. Сербинэй, бусадай нэрэнүүд холо, ойгуур суурхажа эхилһээр үнинэй. Арбадахи табан жэлэй туршада 5962000 киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмажа, тэрээгээрээ 421, тэрэ тоодо 62 хүндэ ашаатай поезд жолоодожо, арадай ажахын тон шухала эд хэрэгсэлнүүдые саг соонь хараалагдаһан газар ... абаашаһан байха.

СОВЕДҮҮДЭЙ талмай дээрэ — «Улан-Удэтрансстрой» трестын барилгашад гараба. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй нэгэдэхи кварталда трестын подразделенинүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ 834-дэхи барилга-хабсаралгын поездынхид шалгарба. Тэдэнэр ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй бүлынхидэй байха гэрнүүдые бодхооно, Улаан-Үдэ—Наушки гэжэ түмэр замай участогта заһабарилгын хүдэлмэринүүдые хэнэ. Тиихэдээ түсэбтэ даабаринуудаа бэелүүлхэ графигаа хилээд ахижа ябанхай. В. Сандановай, Д. Цыреновэй, Н. Хомёнкын хүтэлбэрилдэг бригаданууд социалис мүрысөөндэ түрүүлнэ. Трестын коллектив бригадна подряд үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада 200 гаран миллион түхэригэй ажал хүдэлмэри хэхэ даабарияа үлүүлхээр зоригжонхой.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ энергетигүүдэй колонно Соведүүдэй талмай дээрэ гарана. Ажалайнь амжалта гэршэлһэн тоо, баримтануудые аржытар һиилэһэн транспарантнуудые тэдэнэр омог дорюунаар дээрэ үргэжэ ябана. 1980 ондо республикымнай энергетигүүд 4 миллиард 148 миллион киловатт-час элшэ хүсэ үйлэдбэрилөө. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ тэдэнэр 840 мянган киловатт хүсэтэй хоёрдохи теплоцентраль ашаглаха түсэбтэй. Энергетигүүднай Монголой Арадай Республикын элшэ хүсэнэй эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта харилсаа холбоо байгууланхай. Аха дүү ороной мэргэжэлтэд манда ерэжэ, дүй дүршэлөө, шадабаряа андалдана. Буряадай АССР-эй инженернүүд Улаан-Баатарай ТЭС-тэ тодхогдоһон оньһон түхеэрэлгэнүүдые хинан шалгалгадань, хүдэлгэлгэдэнь ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Иигэжэ хоёр ороной ажалшад аха дүү ёноной харилсаа холбоо тогтоогоод, амжалта туйлана гээ һаа, алдуу болохогүй.

Улаан тугуудай намилзаан доро шэнэ һүлдэ тэмдэгээ яларуулан, Буряадай прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив талмай дээгүүр дабшаба. Энэ нэгэдэл республика доторнай һаяхана байгуулагдаа. Тиигэбшье һаань, ажалша коллективүүдынь байгша оной түрүүшын кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, шэнэ табан жэл соо урагшатайгаар хүгжэн дабшаха найдамтай үндэһэ һуури табиба бшуу. Эндэ КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ коллективэй үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн В. Кашинай бригадын гэшүүд, Н. Г. Кожелевэй хүтэлбэрилдэг цехэйхид ехэ амжалта туйлана.

Мүрэнэй хоёр эрье холбоһон бахана һүлдэ тэмдэгтэй М. Кожевниковэй нэрэмжэтэ хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив ендэрэй хажуугаар альга ташалган, бүхы талмайе зэдэлгэһэн «Советскэ Союзай ажалшад!» Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөлгэеэ түргэдхэгты! Байгал-Амарай түмэр замай барилгын эршэ дээшэлүүлэгты!» гэһэн уряа доро үнгэрнэ. Энэшье коллектив ехэ амжалтатай. 1981 онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоонь урид бэелүүлээ. 34 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур хэрэглэгшэдтэнь дамжуулан үгөө. Һайндэрэй жагсаалай зэргэнүүдтэ түрүү хүдэлмэришэд А. Лосев, М. Варфоломеев, В. Поляков, А. Савиновский, Т. Попова, бусадай ябахые харанабди.

Майн 1-нэй мандажа байгаа һайндэрэй шэмэг — улаан тугууд, улаан сэсэгүүдээ бариһан хүдөө ажахын институдай багшанар ба студентнүүд, «Бурятгражданпроект» институдай, бусад эмхи зургаануудай коллективүүд талмай дээгүүр гаралай.

Республикымнай ниислэлэй шэнэ предприятиин — үдэр ерэхэ бүри шахуу үргэдэжэ байдаг гээ һаа алдуугүй «Бурятферммаш» заводой коллективэй жагсаалай манлайда һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн трактор малай бүдүүн тэжээл хэршэдэг машина шэрээд, Соведүүдэй талмай дээрэ гаража ерэнэ. Тэрэнэйнь улаан хабһанда сагаанаар аржыса бэшэгдэһэн «3143» гэһэн тоо обёорнобди. Эды шэнээн машина шэнэ предприяти оронной хүдөө нютагуудай захилаар эльгээгээд байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүл А. Богатырев, М. Мельникова, А. Гашев, В. Барашков, Л. Крупенникова, бусад жагсаалай толгойдо дабшаба.

Удаа дараалан «Теплоприбор» заводой, «Бурятцелинстрой» трестын коллективүүд Соведүүдэй талмай дээгүүр үнгэрбэ.

ОКТЯБРЬСКА район гэһэн мантан томо гаршагтай машина Соведүүдэй талмай дээрэ гараба. Т...адынь хүнгэн дорюунаар, ...юун омогтойгоор алхалалдан, ендэртэ дүтэлнэ. Альга ташалган замханагүй.

Жагсаалые Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай алдарта коллектив толгойлно. Үнгэрһэн табан жэл соо комбинат түсэбһөө гадуур 17 миллион үлүүтэй түхэригэй продукци худалдаа. «Баянгол», «Ая ганга», «Северянка», «Лада» гэхэ мэтэ нэрэтэй эндэ үйлэдбэрилэгдэһэн бүдүүд бүхы орон дотороо мэдээжэ. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө коллективэй гэшүүд үндэр үрэ дүн туйлана. Бүд нэхэгшэд Б. Аюшеева, Ю. Александрова гэгшэд табан жэлэй түсэбые В. И. Ленинэй түрэһөөр 115 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гарганхай. Тус комбинадай директор Клавдия Павловна Альцманда арбадахи табан жэлэй дүнгөөр Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргын олгогдоһон ушар предприятиин эршэмтэ дабшасын эли бодо гэршэ гэжэ хэлэхэдэ тон зүб болохо.

Нарин сэмбын комбинадай жагсаалые залгуулан, Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын хүдэлмэрилэгшэд Соведүүдэй талмай дээгүүр үнгэрнэ. Жагсаалшадай зэргэдэ табан жэлэй түсэбые 3,5 жэл соо бэелүүлхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан КПСС-эй гэшүүн Т. И. Сокольниковае харанабди. Тэрэнэй үүсхэл дэмжэһэн оёдолшон З. Балданова, ээрэгшэд Г. Хасаранова, Б. Занова, бригадир А. Смирнов гэгшэд мүн лэ эндэ хүхюун омогтойнууд алхалалдана.

Улаан тугуудай үер долгин соогуур улад зоной үргэн ехэ урасхал боложо, Буряадай мебель хэдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай, Улаан-Үдын кондитерскэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй предприятинуудай, макаронно фабрикын ажалша коллективүүд дабшана.

Бүхы дэлхэйн үгытэй ангиин вождь, Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша Ленинэй ордендо хүртэһэн Улаан-Үдымнай мяха консервын комбинадай олон мянган хүнһөө бүридэһэн колонныn Соведүүдэй талмай дээрэ гарахада, хүлгөөтэй болоно. Энэ суута предприятиин үйлэдбэриин олохон участогуудта арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинһээ хойшо үндэр үрэ дүнгүүд туйлагдана. Техническэ полуфабрикадуудай цех, мал үүсэлэн буйлуулдаг завод, шубуунай үдэ, нооһо хэрэглэжэ, эд болгодог участок социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Дурсагдагша участогые һайндэрэй жагсаалда дабшан ябаһан коммунистка Н. Матвиенко ударидадаг. Һүүлэй үедэ комбинадай үйлэдбэри шэнэлэн һэльбэгдэжэ байнхай. Шэнэ шэнэ үйлэдбэриин участогууд ашаглагдана.

Удаа дараалан һүнэй болон гэр барилгын комбинадуудай, «Жилгражданстрой» трестын 1-дэхи барилга-хабсаралгын управлениин ажалша коллективүүд Соведүүдэй талмай дээгүүр дабшана. «Барилгашад ба хабсаргагшад! Капитальна һомололгонуудай ашаг үрые дээшэлүүлэгты! Түргэнөөр, эрхим һайнаар, мүнөөнэй техническэ үндэһэ һуури дээрэ барилга хэгты! 1981 ондо ашаглалгада оруулагдаха бэрилганууды дүүргэгты!» гэһэн уряа талмайе доһолгоно. Эндэ дабшажа ябаһан «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй барилгашад эбтэйгээр «Ура!» хашхаран энэ уряадань харюусана.

Республикымнай ниислэлэй эгээл түргэн урган бодожо байгаа Октябрьска районой бусад коллективүүд, тэрэ тоодо элүүрые хамгаалгын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд, техникумүүдэй һурагшад ендэрэй урдуур үнгэрбэ.

Ажал хүдэлмэридөө, һуралсалдаа, али бүхы хэрэгээ туйлаһан амжалтаяа харуулан, энэ дэлхэй дээрэ эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэдэг бүхы хүн зонтой һаналаа нэгэдэн, тэдэнэй нангин удхатай тэмсэлые хододоо дэмжэдэгээ үшөө дахин батадхажа, республикымнай ниислэл хотын ажалшадай жагсаал улаан тугуудай намилзаан доро һүр жабхалангай оршон байдалда үсэглэлдэр Соведүүдэй талмай дээрэ үнгэрөө.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ,
манай тусхай корр.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай. Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэрэй жагсаал.
С. БАЛДУЕВАЙ, Н. ЕФИМОВЭЙ фотонууд.

ПУБЛИЦИСТИКЭ

АЖАЛША МАЙН ДАРДАМ АЛХАСА

Эртэлэн ерэһэн энэрхы һайхан хабарай алтан дэлхэй дээгүүр бадаржа, сэсэглэжэ байхадань, социальна адли тэгшэ эрхын, сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэлдэ ажалша арадуулай һаналаа нэгэдэн жагсаһые бодотоор гэршэлэн харуулһан һайндэр — Майн нэгэн тэмдэглэгдэжэ байна. Энэ ехэ үдэрэй удха шанарынь сагай ошохо бүри улам ургана, империализмда, бүхы янзын дарлалта, мүлжэлгэдэ эсэргүү тэмсэлэй охин соогуур хүгжэн батажаһан түрүү үзэлтэ хүсэнүүдэй социальна дэбжэлтые хангаха нүлөө ехэтэй хүдэлөөн болоһые харуулна.

Майн нэгэн... XIX зуун жэлэй һүүл багта, дэлхэйн пролетариадай хүсэн түгэс гараараал өөрынгөө жаргалые олохо байһанаа ойлгоһон, мэдэрһэн хаһада энэ һайндэр мүндэлөө юм. Тиихэдэ пролетариат хадаа яһанай илгааһаа дулдыдангүй, булта нэгэдэжэ тэмсээ һаа, илалта туйлажа шадаха гэһэн агуу һаналда һүрөөтэ дали жэгүүр олгоһон Марксын болон Энгельсэй «Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн уряагай бодото бэелэлэй эхи табиһан үе саг байгаа гэжэ мэдэнэбди.

Тиимэл хадань Европодо, Америкэдэ, Азида, Африкада, Австралида болон Океанида, дэлхэйн алиншье үглүүдэ станогой саана зогсоһон гү, али тарялан, фермэнүүдтэ, хүдэлһэн хүн бүхэн арадуудай һайхан ерээдүйдэ нангинаар этигэжэ, шанга тэмсэлээ һуладхахагүй байһанаа гэршэлхэеэ хото тосхонуудай үйлсэ гудамжануудта гарана. Тиимэл хадань сагаан буурал Газар дээгүүр тэмсэлэй һүрөөтэ дуунууд зэдэлнэ...

Мүнхэ хабарай
Мүнхэ ногоон эрьесээр,
Түмэн арадай
Түрүү һайхан һаналаар,
Тэмсэл соогуур
Тэгшэ алхасаа олоһон,
Манай һайндэр,
Майн нэгэн ерэбэл!

Тиигэбэ! Мүнөө, энэ газетые гартаа абахадатнай, бүхы оронуудай ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэр Майн нэгэнэй Газар дээгүүр улаан тугуудаар намилзан, һүрөөтэ алхасаараа юртэмсые доһолгон жэгүүртэһэн тухай хэлэгдэхэ. Тиихэдэнь ухаан бодол соогоо шэбшээд үзэхэдөө, ямар һайхан, нангин, агуу ехэ удха энэ һайндэр соо нюугданхайб гэжэ ойлгохо, мэдэрхэл байхат. Тиихэдээ арад зоной эрхэ сүлөөгэй түлөө амн наһаяа гамнангүй тэмсэжэ, үзэсхэлэн һайхан Италиин дайдада хосорһон Спартагай богоолнуудай, Парижай баррикадануудай дээрэ унаһан коммунарнуудай, Улаан Пресниин үйтан үйлсэнүүдые шуһаараа будаһан эрэлхэг революционернүүдэй дурасхаалые хүндэлэн һанаарайт.

Иимэ шанга тэмсэлэй охин соогуур манай байдал, социалис хубисхал мүндэлөө гэжэ бидэнэр ойлгоно бшуу бди. Тиимэһээ Агуу Октябриин ольһото дүлөөр гэрэлтэһэн Газар дээрэ Майн нэгэнэй болото бэелэл — бүхы дэлхэйн арадуулай аха дүүгэй нэгэдэл мандаха гэһэн этигэл найдалнай улам батажаа. Тиимэһээ хархис муухай фашис булимтарагшад үй бута сохигдожо, социализм хадаа хүсэн түгэс, илагдашагүй общество мүн гэжэ тодороо, дэлхэйн социалис хани нэгэдэл мүндэлөө.

Майн нэгэн! Һайндэрэй колоннонууд соо ояасан, хүхин ябахадаа, зол жаргалта байдалай түлөө хүнлага үргэхэдөө, дэлхэй дээрэ зобожо, тулижа ябаһан түрэл ангитамнай олон гэжэ огто бү мартаял. Юуб гэхэдэ, дайн дажар тухай зүүдэлжэ хонодог, буу зэбсэг үрдилдэн түхеэржэ, «булюу байдалтай» болохые һэдэг үгытэй түмэниие мүлжэдэг хүсэн дэлхэй дээрэ бии заилаа бшуу.

Тиимэл хадань парти, правительствамнай дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха талаар эсэшэ сусашагүй ажал ябуулга эрхилнэ, совет арадые, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай бүхы хүн зониие энэ нангин зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлнэ. Энээнэй ашаар аяар 36 жэл соо амгалан, сэлмэг огторгой доро ажаһуунабди, ерээдүйдөө батаар этигэн, байгуулхы ажалаа улам аршалүүлжэ, коммунизмын байшан баринабди.

Эб найрамдал. Ажал. Май. Иимэ һайхан үгэнүүдэй зэргэсүүлэгдэн табигдахада, ямар олон мэдэрэл түрэнэб?! Мүнөө үгтагдажа байһан Майн нэгэнэй урда боложо дүүрэһэн партиин XXVI съезд дээрэ эгээл эдэ үгэнүүд соо хүн бүхэнэй мэдэрһэн һанал бодолнууд ямар эли тодоор, удха түгэлдэрөөр зэдэлээ гээшэб.

...Чилиин, Сальвадорой, Намибиин, Урда Африкын болон бусадшье оронуудай ажалшадай тэмсэл дэлхэйн арадуулай анхарал доро хододо байна, дэмжэгдэнэ. Энээнэй ашаар Никарагуада, Афганистанда, Кампучида, Иранда, Эфиопидо революцинууд илажа, дэбжэлтын замаар эдэ арадуудай дабшаха арга боломжо олгогдсо хамнай.

Эб найрамдал. Ажал. Май. Эдэ үгэнүүдэй нангин удха шэнгээһэн нангин һургаалай эхи табигшадай нэгэн, дэлхэйн пролетариадай агуу вождь Владимир Ильич Лениниэй түрэһөөр 111 жэлэй ой тэмдэглэжэ байхадаа, «ленинизм хадаа дэлхэйн эгээл түрүү, нүлөө ехэтэй суртал һургаалай нэгэн мүн» гэжэ Кремлиин Съездүүдэй ордон соо болоһон ажалшадай баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, партиин ЦК-гай секретарь нүхэр К. У. Черненко тэмдэглээ һэн. Нигэжэ арадуудай һайхан ерээдүйе хангаха, энээнэй түлөө тэмсэлдэ сэхэ шууд шэглэл олгохо һургаал бии юм гэжэ үшөө дахин гэршэлэгдээ.

Майн нэгэн... Уласхоорондын пролетариадай нэн түрүүшын һайндэрэй шанар, нүлөөниинь мүнөө сагта шэнэ удхаар дүүрэнхэй. Энэ удхань уласхоорондын оршондохи хубилалтануудһаа уламжалан гарана. Тиимэһээ һайхан байдалайнгаа түлөө тэмсэһэн бүхы арадуудтай һаналаа нэгэдэн байһанаа мүнөө мэдүүлнэбди. Манай ажал, манай үдэр бүри ябуулжа байһан янза бүриин хэрэгүүд иимэ хараа бодолоор нэбтэрэнхэй. Тиимэһэн хойнонь Майн нэгэниие ажалай үндэр бэлэгүүдтэйгээр угтажа, эдэ бэлэгүүдээ Эхэ орондоо, партидаа, һүүлэй һүүлдэ дэлхэйн пролетариадай, ажалша бүхы арадуудай һайхан ерээдүйе хангаха хэрэгтэ зорюулнабди.

Дэлхэй дээгүүр
Дэмбэрэл һайхан
гэрэл сасан,
Дүлэтэ Маймнай
Дабшан урагшаа алхалба.
Олон яһатан —
Ород, англи, негр
Одоол мүнөө —
Анда янзаар уулзан,
Халуун зүрхөө
Ханил янзаар нээбэ,
Аха дүүгэй
Амар мэндэ эльгээбэ.

Һайхан даа иимэ хани нэгэдэл! Тиимэһээ нарата Газар дээгүүр дардамаар алхалыш, ажалша Май!

Һайхан даа хани нүхэсэлэй һүлдэ болоһон энэ үдэр! Тиимэһээ мүнхэ алхасаа улам жэгдэлэн алхалыт, дэлхэйн арад, аха дүү арад, ажалша арад!

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
журналист.

УЛААН-ҮДЭ. Республикымнай түб хотын ажалшадай Майн нэгэнэй жагсаалда хабаадагшад, илангала манай үеын залуушуул омог баяртайгаар, хүхюу зугаатайгаар А... дэи һа ...ла нэгэдэлгын һайндэрые тэмдэглэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Майн нэгэнэй һайндэрэй жагсаалда хабаадажа ябаһан залуу үетэнэй түлөөлэгшэд.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

УЛАСХООРОНДЫН ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ҮДЭРЫЕ УГТАН...

СОФИ. Ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда Болгари Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэрые угтаба. Түсэбтэ даабаринуудаа болзорһоонь урид дүүргэһэн тухай үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, ажалша коллективүүдэй мэдээсэлнүүд ороной бүхы заха булангуудһаа ороно.

Ниислэл хотын «Пролетарий» гэжэ бүд нэхэдэг комбинадай түлөөлэгшэд урма баяртайгаар һайндэрэй жагсаалда гараба. Тэрэнэй коллектив дүрбэ һарынгаа үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1,5 миллионһоо үлүү лев сэнтэй эрхим шанартай продукци гаргаһан байна.

БОНН. Майн 1-нэй урдатээ ФРГ-гэй үргэн ниитэ ажалшад хүнэй гол эрхэнүүдые — ажаллаха, хүдэлмэригүйдэлгые усадхаха эрхэнүүдые бэелүүлхын түлөө улам эдэбхитэйгээр тэмсэбэ. Эрхэтэдэй үүсхэл эдэбхие бадаргаха 300 гаран комитет орон дотор эмхидхэгдэн байгуулагданхай. Иимэ комитедүүд промышленна томо ехэ түбүүдтэ: Гамбургда, Дюссельдорфдо, Штутгартда, Кельндо, мүн бусад хото городуудта хүдэлнэ.

Германиин Компартиин правлениин президиумэй гэшүүн Г. Фрич промышленна предприятинуудай үйлэдбэриин соведүүдэй гэшүүн-коммунистнуудай Кассельда болоһон зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ажалша зоной һаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлээд байбал, капитализмын эрхэ байдалда ажаллаха эрхые хангахын түлөө амжалтатайгаар тэмсэхэ болоно гэжэ тэмдэглээ.

ВЕНЭ. Уласхоорондын шахардуу байдалые һулаpуулхын түлөө, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэлые шангадхаха гээшэ үе сагай эрилтэ мүн. Американ ракетно-ядерна шэнэ буу зэбсэгүүдые Баруун Европын хэдэ хэдэн оронуудта тодхон табиха гэһэн Пентагоной ба НАТО-гай гэмтэ муухай түсэбүүдые усадхан зайсуулха шухала.

ДАМАСК. Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэрые угтахадаа, Сириин хүдэлмэришэн анги колониализмда эсэргүүгээр, американ империализмын добтолгонуудһаа Эхэ оронойнгоо национальна бэеэ даанхай байдалые хамгаалан тэмсэнэ гэжэ Сириин Коммунис партиин мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн алдарта зам гаталаа. Россида Агуу ехэ Октябриин социалис революциин илалта, дэлхэйн социалис байгуулалта хадаа энэ замай гол шатанууд болоно гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

БУЭНОС-АЙРЕС. Хүдэлмэришэн анги бата нэгэдэлтэй байхадаа хүсэтэй. Майн 1-нэй — Ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын үдэртэй дашарамдуулан үнгэргэгдэхэ жагсаалнуудта энэ уряа лозунг гол үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ Аргентинын Компартиин эндэ тараагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

МАПУТУ. Мозамбигай Арадай Республикын ниислэл хото һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Майн 1-нэй һайндэртэ хабаадаха бусад оронуудай ажалшадай түлөөлэгшэд ниишэ ерэнэ.

Энэ жэлэй һайндэр империализмда, колониализмда, расизмда, сионизмда эсэргүү тэмсэлдэ интернациональна һаналаа нэгэдэлгые улам батадхалгын уряа лозунг доро үнгэрхэ юм гэжэ «Нотисиаш» газетэ бэшэнэ.

ИЛАЛТЫН ОЙ

ХАНОЙ. Американ эзэрхэг түримхэйшүүлые илажа, ороной урда хубиие бүрин сүлөөлһөөр зургаан жэлэй ойе Социалис Вьетнамай ажалшад үргэнөөр тэмдэглэнэ.

Энэ гайхамшагта һайндэртэ зорюулагдажа, ниислэл хотын олониитын, СРВ-гэй бүхы провинцинуудай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан апрелиин 30-да эндэ болобо. КПВ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Ле Зуан, партийна ба гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй правительствын Премьер-Министр Фам Ван Донг үгэ хэлэбэ.

Удаань Вьетнамай Профсоюзуудай федерациин гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Нгуен Дык Тхуан элидхэл хэһэн байна.

ПОРП-ын ЦК-гай ПЛЕНУМ

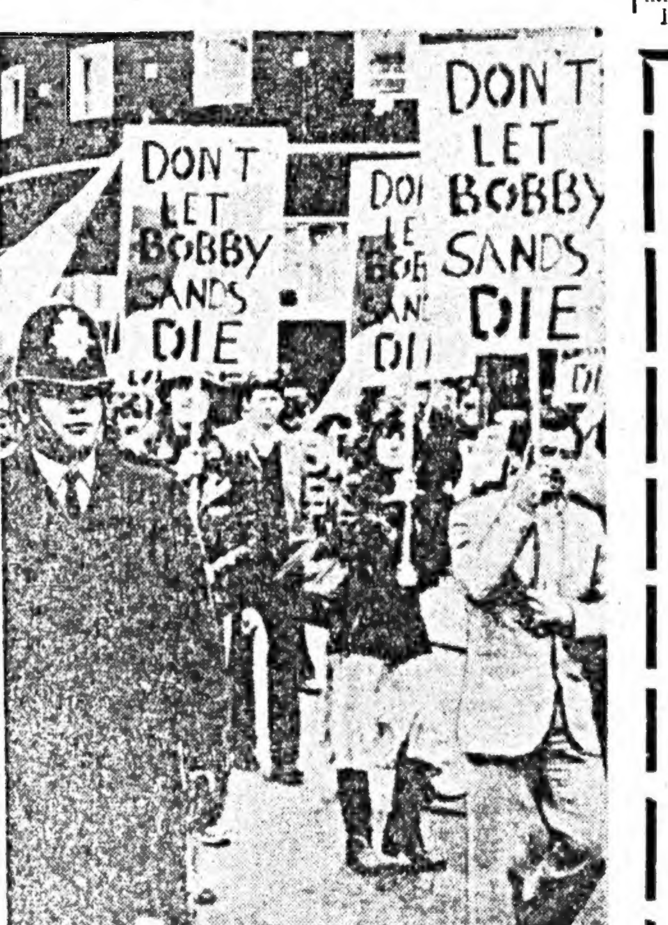
ВАРШАВА. Полышын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай арбадахи пленум апрелиин 30-да хүдэлмэреэ дүүргэбэ. ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь С. Каниин хэһэн ПОРП-ын онсо яаралтай IX съездын урда тээ партиин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай ЦК-гай Политбюрогой элидхэлые пленум шагнаад, зүбшэн хэлсэһэн байна. Съездын зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаха тезисүүдэй проектые, ПОРП-ын Уставта оруулагдаха хубилалтануудые, нэмэлтэнүүдые мүн лэ зүбшэн хэлсэбэ.

ПОРП-ын онсо яаралтай IX съездые энэ жэлэй июлиин 14—18-да зарлахые пленум тогтоогоо.

ПАП агентствын дамжуулһанай ёһоор, Ю. Пиньковскиие — Политбюрогой гэшүүнэй уялгануудһаа, Э. Войташегые — Политбюрогой гэшүүндэ кандидадай ба ЦК-гай секретариин уялгануудһаа, Е. Войтецкиие — ЦК-гай секретариин уялгануудһаа, З. Зелиньскиие ЦК-гай Секретариадай гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлхэ тухай гүйлтануудыень пленум хангаһан байна.

Пленум Г. Габрысиие, З. Вроньскиие Политбюрогой гэшүүдээр һунгаба. Ю. Масный — Политбюрогой гэшүүндэ кандидадаар, К. Цыпрыняк ЦК-гай гэшүүнээр, ЦК-гай секретаряар һунгагдаа.

С. Каня пленум дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

АНГЛИ. Бүгэдэндэ мэдээжэ Лонг Кеш концлагерьта гамалагдажа байгшадтай һаналаа нэгэдэлгын жагсаал Лондондо болобо. Британиин олониитэ Лонг Кеш концлагерьта һара хахад сагай урда тээ үлэсхэлэн хооһон байха гэһэн эрилтэ табиһан Р. Сэндс гэгшын бэеын элүүрэй түлөө һанаата болоно. Р. Сэндс Хойто Ирландиин округуудай нэгэнһээ һаяхан Англиин парламентын депутат болоһон байна.

ЮПИ—ТАСС-ай фото.

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ АЛХАМУУД

ХЯАГТА

Һайндэрэй урда үдэшэ Хяагта хотын Соёлой ордон соо һайндэрэй баяр ёһололой суглаан боложо, тэндэ районой ажалай түрүүшүүл, селото хүнүүд суглараа. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Лубсандоржиев баярай суглаан дээрэ элидхэл хээ. Һүүлдэнь һониирхолтой концерт харуулагдаа. Тэрэшэлэн энэ үдэшэ колхоз, совхозуудай түб тосхонуудта, фермэ, бригадануудта баярай суглаанууд болоо.

Дэлхэйн ажалшан арадуудай һаналаа нэгэдэлгын һайндэр — Майн 1-ниие районой промышленна предприятинууд, колхоз, совхозууд ажалай муу бэшэ амжалтануудаар угтаба. Һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн Хяагта хотын үйлсөөр мүрысөөндэ илаһан эрэлгэ-нэхэлгын трикотажна фабрикын коллектив городой ажалшадай жагсаалые толгойлон гараба. Мүн заһабарилга-барилгын управлениин, ой модоной ажахын, Хаpанхын холимол тэжээлэй завод үйлэдбэридөө һайн үрэ дүн туйлажа, һайндэрэй жагсаалай түрүү зэргэдэ гаралсаа.

Колхоз, совхозуудай механизаторнууд хабарайнгаа тарилга хэжэ, тарялан дээрэ эршэмтэйгээр хүдэлэн, һайндэрые тэмдэглээ. Илангаяа Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудта эдэ үдэрнүүдтэ тарилга дээрэ үндэр бүтээсэ туйлаглаа.

Г. ВЛАДИМИРОВ.

Хойто-Байгал

Үүжам үргэн оронойманай газар дайда дээрэ нарата Майн һайндэрэй Улаан тугууд намилзажа, ажалша зон баяр баясхалантайгаар, ажалай баатаршалгануудаар энэ түүхэтэ һайндэрые угтажа байна. Партиин XXVI съездын асари ехэ хараа зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхээр совет арад, тэрэ тоодо Хойто-Байгалай ажалшад, БАМ-ай барилгашад эрид шиндэнхэй.

Хойто-Байгалай районой ажалшад, БАМ-ай барилгашад Майн 1-нэй һайндэрые ажалай амжалтаар угтаба. Ажалша коллективүүд олоороо дүрбэн һарынгаа даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа элидхээ. Майн 1-нэй үдэр Хойто-Байгалда наратай дулаахан байба. Гоуджекит, Тоннельный, Уоян, Северомуйск, Кичерэ посёлогуудай, Северобайкальск городой ажалшад бултадаа һайндэрэй жагсаалда хабаадаба.

БАМ-ай барилгашадай «арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэбди» гэһэн уряа плакадуудые намилзуулан алхалжа ябахыень харахада, урмашахаар байба. «Нижнеангарсктрансстрой», «Мостострой-9», «ЗапБАМстроймеханизация» трестнүүдэй, «БАМтоннельстрой» управлениин хүдэлмэришэд эрхим һайнаар ажаллаха гэжэ эрид шиндэнхэйнүүд, һүр жабхаланта хүгжэм доро дорюунаар алхална.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗЭДЭ

Майн 1-нэй Уласхоорондын һайндэр районой түб Цетропавловкада хүхюун сэнгэлигээр үнгэрбэ. Ажалшадай һайндэрэй жагсаалые социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан районой предприятинуудай коллективүүд толгойлбо. «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Зэдын ПМК-гай (начальнигынь Ю. Л. Смирнов), районой электросетиин хүдэлмэрилэгшэд (хүтэлбэрилэгшэнь И. А. Иванов), Зэдын госпромхозой ажалшад жагсаалай эхиндэ алхална. Эдэ түрүү коллективүүд байгша оной нэгэдэхи кварталай дүнгөөр партиин райкомой ба райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн юм. Тиимэһээ гоёор шэмэглэгдэнхэй» талмай дээгүүр дурсагдагша коллективүүд туйлаһан амжалтануудаараа омогорхон, уряа лозунг ба тугуудые, плакат ба транспарантнуудые баринхай, һубарилдан гарана.

Хүдөө нютагуудай ажалшад мүн лэ һайн дүнгүүдые туйлаа. Тэдэнэр мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргээ һэн. Майн һайндэрэй үдэр[...] туйлаһан амжалтануудаа [...]ри арьбадхаха зорилго [...]ша коллектив бүхэн [...]

Районой түбэй ажа[...] һайндэрэй жагсаалда [...] зон хабаадаа.

Ц-Д. ДОРЖИ[...]
КПСС-эй Зэ[...] райкомой пропа[...] ба агит[...] таһагые даа[...]

ХОРИ

Удаан хүлеэгдэһэн алдарта Майн нэгэнэй һайнд[...] орожо ерэбэ. Үржадэр [...] һайханаар шэмэглэгд[...] районой түбэй соёлой [...]шан соо Ажалшадай һана[...] нэгэдэлгын уласхооронд[...] үдэртэ зорюулагдаһан баяр[...] суглаан болобо. Тэндэ ар[...]дай депутадуудай район[...] Соведэй гүйсэдкомой түр[...]лэгшэ Г. П. Новолод[...] элидхэл хээ. Мүн эндэ а[...]лай түрүүшүүл туйлаһан а[...]жалтанууд тухайгаа элид[...]һэн, эб найрамда[...] түлөө хүсэ шадалаа га[...] нахагүй байһан ту[...]гаа мэдүүлээ.

Үсэгэлдэр район[...] түбэй промышле[...] предприяти болон [...] хи зургаануудай, [...]хозой түлөөлэгшэд улаан [...] болон транспарантнууд[...] уряа лозунгнуудые бар[...] тосхонойнгоо үйлсэнүүдэ [...]раба. Нигэжэ жагсаалда [...] баадагшад Ажалшадай һа[...]лаа нэгэдэлгын уласхоо[...]дын энэ һайндэр импе[...]лизмда эсэргүү, эб найр[...]далай, демократиин ба с[...]циализмын түлөө тэмс[...] зорюулха өөһэдынгөө [...] шадалые элирхэйлбэ [...] Эндэ үгэ хэлэгшэд [...] һайндэрэй хүндэлэлдэ [...] гэрһэн социалис мүрыс[...] предприяти болон ажа[...] туйлаһан амжалтануу[...] хай элидхэһэн байха ю[...]

Мүнөө район дотор [...] сүлөөгүй, харюусалгатай [...] оронхой. Ажахынуудта [...] барай тарилгын хүдэ[...] түлэг ябуулагдажа [...] Тиимэһээ сүлөө саг [...]

Дэлхэйн түрүү үзэлтэй [...] түрэлтэнэй жэл бүри т[...]лэдэг энэ һайндэрые [...]шад бата жагсаалай, [...] баярай оршон байдал[...] гэргэбэ.

Б. ЖАМЬЯНО[...]

О

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 2-һоо майн 4 хүрэтэр

СУББОТО, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Шэнэ һонин. 9.20 — Үглөөнэй гимнастика. 9.45 — «Буратинын выставкэ». 10.15 — «Мужество» — уран һайханай олон серитэй фильмын 7-дохи сери. 11.20 — «Спортлотогой» 18-дахи тираж. 11.30 — «В страну часов» — телевизионно баримтата фильм. 11.50 — «Хүхюу нотохонууд». 12.50—«һургуули»—телевизионно уран һайханай олон серитэй фильмын 1,2-дохи серинүүд. 15.00—«Лето на Чусовой» — телевизионно баримтата фильм. 15.15—«Ан амитадай байдал». 16.15 — **Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн.** 16.45 — «Самый маленький гном», «Котенок по имени Гав», «Петькины трюки» —мультфильмнүүд. 17.25. —Лопе де Вегэй зохёолоор найруулагдаһан «Эспаньола» гэһэн хүгжэмтэ телевизионно зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха. 18.55—«Циркын аренэдэ» 19.40 —РСФСР-эй арадай артистка Т. Синявская романснуудые дуулаха. 20.25 — «Вокруг смеха» — Останкинадахи концертнэ студида болоһон үдэшэ. 22.00 — «Время». 22.35 — Н. Матвиенко, В. Шпортько, А. Чупурной гэгшэдэй хабаадалгатай концертдэ И. Покладай дуунуудые гүйсэдхэхэ. 23.00 —Футболоор СССР-эй чемпионат. Спартак» (М)— «Динамо» (М) —2-дохи тайм. 23.45 — Хатарай зэл. 00.20— —Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 15.15 — Дамжуулгын программа. 15. 20—Тихон Хренниковтэй уулзалга. 16.10 — «Уильям Шекспир» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм. (Англи, 4-дэхи сери). 17.10 — «Этот фантастический мир». 18.20—Л. Леонов. «Алтан каретэ» — Москвагай Малая Броннодохи драмын театрай фильм-зүжэг. 20.30— «Хүгжэмтэ киоск». 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Тетя Валя рассказывает...». 21.15 —«Элүүр байлга» гэһэн программын почто. 22.00 — «Время». 22.35 —«Качели» — уран һайханай телевизионно фильм. 23.40 — Баледэй залуу артистнуудай концерт. 24.00— футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Киев)—«Торпедо» (М).

ВОСКРЕСЕНИ, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкадаа, зогсогты!». 10.05—Концерт. 10.25 — «Будильник». 10.55—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.55 — «Элүүр энхэ байлга»—эрдэм дэлгэрүүлгын дамжуулга. 12.40 —«Үглөөнэй почто». 13.15 — «Школа» — уран һайханай фильм (3-дахи сери). 14.25— «Хүгжэмтэ киоск». 14.55— «Москвагай хилын саанахи айлшад». 15.15 — «Хүдөөгэй час». 16.15 — «Эрдэм наука ба техникэ». 16.30 — Спортивна гимнастикаар Европын чемпионат. Мадридһаа дамжуулга. 17.30— «Киногоор аяншалагшадай клуб». 18.30—Хүгжэм. 18.50— Уласхоорондын байдалай шэнжэлэл. 19.50 — «На ледяной арене»—телефильм. 20.20—«ЦТ-гэй экран дээрэ түрүүшынхеэ». 22.00 — «Время». 22.35 — «Футболой шэнжэлэл». 23.05 — «Шире круг» — эстрадна дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 15.15—Дамжуулгын программа. 15.20—«Дуун-81». 16.05 — «Уильям Шекспир»— уран һайханай фильм (Англи, 5-6-дахи сари). 18.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Трактор». 20.15— «Дом над Окой» — Поленово музей-бууса тухай. 20.45— «Арадай аялганууд». 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Лукошко с небылицами» — мультфильм. 21.15 —«Уран шүлэг». Мирзо Турсун —Задегэй түрэһөөр 70 наһанай ойдо. 21.50 — В. Гаврилинай дуунуудые Э. Хиль ба Т. Калинченко дуулаха. 22.00 — «Время». 22.35 — «Мой добрый папа» — уран һайханай фильм. 23.40 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Сокол»— «Динамо» (М).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Үхибүүдтэ фильм. «Маленький сержант» — уран һайханай фильм. 11.30 —«Ан амитадай ажамидарал». 12.30 — Шэнэ һонин. 15.10— Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 —**«Несокрушимая и легендарная».** «Бронзо и сталь». 1-дэхи фильм. 16.35 —«Эжын һургуули».

Улаан-Үдэ. 17.05 —Шэнэ һонин. 17.15 — «Спортын һонин». «Орбита» 17.3. «Залуушуулай адресууд». 18.35 — Спортивна гимнастикаар Европын чемпионат Мадридһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 19.20 — **«Үглөөдэр хэблэлэй үдэр»** (буряадаар).

«Орбита» 19.45 — «Түсэбтэ табан жэл ба коллектив». Тюмениин байгаалиин нөөсые ашаглахын тула. 20.15 —«Морской заповедник». Телевизионно баримтата фильм. 20.30 —Останкинадахи концертнэ студида искусствын мастернуудай концерт. 22.00 — «Время». 22.35.—«Париж». Юундэ Маяковский гээшэб? Телевизионно баримтата фильм. — 23.25 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 —«Эрдэм наукын һонин». 13.30 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэхи уран зохёол. 14.00—«Врачта экран». 15.00—В. Шекспир «Гамлет». 15.50 — «Колыбельная для мужчин» — уран һайханай фильм.

«Орбита». 17.05 — М. И. Глинка. «Руслан ба Людмила» гэжэ опероһоо хэһэгүүд.

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Элүүр энхэ байлга» — телевизионно журнал. 18.05 — Соносхолнууд. 18.15 —«Хүгжэмтэ уулзалганууд». 18.55 —Түймэр зайсуулхын талаар баримтата фильмүүдэй программа.

«Орбита». 19.20— «Бүхы юумэ мэдэхэ дуратайб»—киножурнал. 19.30. — 19.45 — Забһарлалга.

«Орбита». 20.00 —«Знамя». «Пересвета»—телевизионно баримтата фильм. 21.00 —Амар нойрсогты багашуул! «Колосок» куклын театрай зүжэг. 21.15 —Уран зохёол. А. Твардовскиин поэмые В. Золотухин уншаха. 21.45 —«Арадай аялганууд». 22.00 — «Время». 22.35 —«Жена моя, дети мои» — телевизионно уран һайханай фильм. 23.45 —Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Динамо» (Рига) —ЦСКА.

ПРАВДА БУРЯ[...]

Нэгэдэхи хуудаһ[...] «Илалта, амжалтын за[...] —Улаан талмай дээр[...] һон Майн 1-нэй ажал[...] парад болон жагсаал [...] «Улаан-Үдэ, Соведүүдай [...]май. Ажалшадай һайн[...] жагсаал» — фото-мэд[...]

Хоёрдохи хууда[...] «Эхэ орондоо элидхэл[...] —ажалшадай Майн [...] жагсаал тухай репо[...] «Майн 1-нэй аялгануу[...] республикын районууд[...]лоһон һайндэр тухай [...]сэлнүүд. «Аша үрэнь [...]лаглана» — Л. Наз[...] корреспонденци. «Ажал[...] һайндэрэй колоннонууд[...] фото-мэдээсэл.

Гурбадахи хууда[...] «Илалта, амжалтын за[...] —Улаан талмай дээр[...] һон Майн 1-нэй ажал[...] парад болон жагсаал [...] репортаж. КПСС-эй [...] съездын шиидхэбэри[...] бэелүүлхын түлөө. «[...] бүхэнэй ургасын [...] дээшэлүүлээ» — манай [...]рэлдөөн. СССР-эй Ве[...] Соведэй Президиумэй [...]зууд.

Дүрбэдэхи хууда[...] Уласхоорондын шэнэ[...] ТАСС-ай һүүлэй шэнэ [...] Мэдээсэлнүүд, соносх[...]

(Газетымнай удаадаһ[...]мер майн 5-да гараха[...])

Редакторай орлог[...] И. Р-Д. ОЧИРОВ

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76 отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-55-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-00451. Заказ № 102. Индекс 5[...]